

DIAGNOZA POTRZEB SZKOLENIOWO – DORADCZYCH

NA LATA 2024 – 2025 w ramach projektu "Koordynacja
działań w zakresie polityki społecznej w województwie
podlaskim"

Białystok 2024

Spis treści

Spis skrótów:	3
1. Wstęp	4
2. Metodologia badania.....	6
3. Wyniki diagnozy potrzeb szkoleniowo-doradczych na lata 2024-2025 w ramach projektu "Koordynacja działań w zakresie polityki społecznej w województwie podlaskim".....	8
3.1 Ośrodki Pomocy Społecznej.....	8
3.2 Centra Usług Społecznych.....	20
3.3 Powiatowe Centra Pomocy Rodzinie.....	28
3.4 Urzędy Gmin/Miast	35
3.5 Starostwa powiatowe.....	40
3.6 Domy Pomocy Społecznej - wyniki badania	45
4. Wnioski z diagnozy.....	50
Spis tabel	57
Spis wykresów	57
Załącznik nr 1. Zbiorcze podsumowanie ankiety uzyskanych wyników do diagnozy potrzeb szkoleniowo - doradczych.....	59

Spis skrótów:

- CUS – Centrum Usług Społecznych
- DI – Deinstytucjonalizacja
- DPS – Dom Pomocy Społecznej
- DPS – Dom Pomocy Społecznej
- ES – Ekonomia Społeczna
- JST – Jednostka Samorządu Terytorialnego
- KPA – Kodeks Postępowania Administracyjnego
- LPDI – Lokalny Plan Deinstytucjonalizacji
- OPS – Ośrodek Pomocy Społecznej
- OWES – Ośrodek Wsparcia Ekonomii Społecznej
- PCPR – Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie
- PES – Podmioty Ekonomii Społecznej
- PS – Przedsiębiorstwo Społeczne
- PZS – Podmioty Zatrudnienia Socjalnego
- ROPS – Regionalny Ośrodek Pomocy Społecznej
- SP – Starostwo Powiatowe
- UG – Urząd Gminy
- UM – Urząd Miasta

1. Wstęp

Badanie potrzeb szkoleniowo-doradczych zostało przeprowadzone przez Dział Realizacji Projektów w Regionalnym Ośrodku Polityki Społecznej w Białymstoku, w ramach projektu „Koordynacja działań w zakresie polityki społecznej w województwie podlaskim” realizowanego w ramach *Programu Fundusze Europejskie dla Rozwoju Społecznego 2021-2027 (FERS), Działania 04.13: Wysokiej jakości system włączenia społecznego, współfinansowanego ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego Plus, w ramach typu projektów pn. Działania ROPS w zakresie usług społecznych, pomocy społecznej, ekonomii społecznej i aktywnej integracji, służące włączeniu społecznemu, realizowane na poziomie wojewódzkim*. Celem projektu jest uspołnienie polityki włączenia społecznego realizowanej w regionie, jak również wypracowanie mechanizmu jej sprawniejszej koordynacji i lepszego przepływu informacji pomiędzy poziomem krajowym a województwem podlaskim oraz między różnymi podmiotami wewnątrz województwa. Ponadto projekt ma na celu wzmocnienie wiedzy instytucji lokalnych na temat potrzeb, efektów i skuteczności dotychczasowych i przyszłych działań w obszarze włączenia społecznego ze szczególnym uwzględnieniem deinstytucjonalizacji usług społecznych oraz ekonomii społecznej. Celem jest również poprawa koordynacji i integracji działań na poziomie lokalnym w obszarze włączenia społecznego, a także podniesienie kompetencji kadr instytucji działających w obszarze włączenia społecznego, zgodnie z diagnozowanymi potrzebami i wyzwaniem identyfikowanymi w dokumentach regionalnych oraz upowszechnienie nowych, skutecznych rozwiązań w zakresie włączenia społecznego.

Projekt obejmuje wsparciem pracowników zatrudnionych w instytucjach i podmiotach działających na rzecz włączenia społecznego w formie szkoleń, doradztwa i innych form wsparcia w tym m.in.: w zakresie deinstytucjonalizacji usług społecznych. W ramach projektu podejmowane będą działania, których głównym rezultatem będzie wzmocnienie potencjału instytucjonalnego, organizacyjnego, kompetencyjnego instytucji pomocy i integracji społecznej, podmiotów świadczących usługi społeczne, podmiotów organizujących system wspierania rodziny, pieczy zastępczej i adopcji oraz jego otoczenia w województwie podlaskim.

Informacje pozyskane w ramach przedmiotowej diagnozy zostaną wykorzystane w celu planowania harmonogramu działań szkoleniowo-doradczych w województwie podlaskim na lata 2024-2025, a także będą ważną wskazówką przy planowaniu poszczególnych działań projektowych.

Opracowany dokument składa się z czterech rozdziałów. Analizę rozpoczyna krótka charakterystyka projektu „Koordynacja działań w zakresie polityki społecznej w województwie podlaskim”. W drugim rozdziale przedstawione zostały założenia metodologiczne. Rozdział trzeci zawiera analizę danych ilościowych zebranych od różnych beneficjentów projektu. Raport zakończono wnioskami i rekomendacjami z przeprowadzonego badania.

2. Metodologia badania

Diagnoza potrzeb szkoleniowo-doradczych na lata 2024-2025 jest pierwszym badaniem przeprowadzonym w ramach Podlaskiego Obserwatorium Polityki Społecznej. Jego efektem jest możliwość zaplanowania działań rozwojowych nastawionych na podniesienie poziomu kompetencji i kwalifikacji pracowników jednostek samorządu terytorialnego tj. ośrodków pomocy społecznej, centrów usług społecznych, powiatowych centrów pomocy rodzinie, urzędów miast i gmin, starostw, domów pomocy społecznej. Rozpoznanie i analiza potrzeb szkoleniowo-doradczych umożliwi zidentyfikowanie luk kompetencyjnych oraz wskaże kierunki rozwoju wiedzy i umiejętności pracowników instytucji pomocy społecznej.

Przedmiotowy raport potrzeb szkoleniowo-doradczych opracowano na podstawie badania ilościowego online, przy zastosowaniu kwestionariusza ankiety. Dobór próby był celowy i w związku z tym badaniem zostały objęte jednostki samorządu terytorialnego z terenu województwa podlaskiego.

Ankiety w formie elektronicznej skierowano docelowo do przedstawicieli następujących jednostek:

- 116 ośrodków pomocy społecznej,
- 2 centów usług społecznych,
- 118 urzędów gmin,
- 14 powiatowych centrów pomocy rodzinie,
- 14 starostw powiatowych,
- 23 domów pomocy społecznej.

Kwestionariusz ankiety użyty w badaniu składał się z sekcji, a pytania w nim zawarte dostosowane były do poszczególnych beneficjentów. Pierwsza sekcja dotyczyła ogólnego zainteresowania udziałem w bezpłatnych działaniach podnoszących kwalifikacje lub kompetencje zawodowe, organizowanych przez ROPS w ramach projektu w latach 2024-2025. Respondenci wskazywali, którymi formami wsparcia są najbardziej zainteresowani, jakie tematy szkoleniowe budzą największe zainteresowanie oraz jakie są potrzeby i oczekiwania w stosunku do poszczególnych form wsparcia. W kolejnych sekcjach respondenci pytani byli o zainteresowanie kursami specjalistycznymi, wsparciem w postaci doradztwa oraz udziałem w wizytach studyjnych. Narzędzie zawierało również pytania

metryczkowe/kontaktowe. Ankieta skierowana była do kierowników poszczególnych jednostek. Ich zadaniem było wykazanie w ankiecie zbiorczego zainteresowania usługami szkoleniowo-doradczymi kadry zatrudnionej w poszczególnych instytucjach.

Badaniem objęto łącznie **287** instytucji z terenu województwa podlaskiego. W trakcie realizacji badania do respondentów skierowano powtórnego emaila z prośbą o aktywny udział w badaniu. Ponadto, tuż przed kończącym się terminem zwrotu ankiet, skontaktowano się telefonicznie z instytucjami, które nie udzieliły informacji zwrotnej.

Aktywny udział w badaniu wzięło **197** jednostek samorządu terytorialnego. Zwrot ankiet przez poszczególne typy jednostek przedstawia się następująco:

- 100 ośrodków pomocy społecznej,
- 2 centra usług społecznych,
- 56 urzędów gmin i miast,
- 14 powiatowych centrów pomocy rodzinie,
- 6 starostw powiatowych,
- 19 domów pomocy społecznej.

Pozyskane w ten sposób informacje zostaną wykorzystane w planowaniu harmonogramu działań szkoleniowo-doradczych w województwie podlaskim na lata 2024-2025. Badanie zrealizowano w terminie marzec-maj 2024 r.

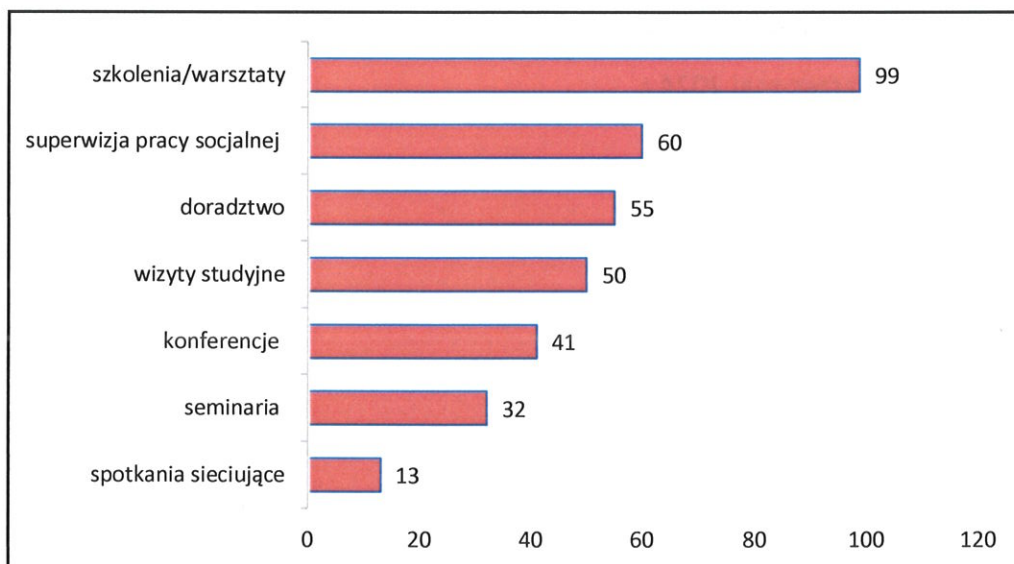
3. Wyniki diagnozy potrzeb szkoleniowo-doradczych na lata 2024-2025 w ramach projektu "Koordynacja działań w zakresie polityki społecznej w województwie podlaskim"

3.1 Ośrodki Pomocy Społecznej

Na terenie województwa podlaskiego istnieje 118 ośrodków pomocy społecznej (w tym 2 centra usług społecznych). Do 116 OPS skierowano internetowy kwestionariusz ankiety (oraz do 2 CUS, których wyniki przedstawiono w kolejnym podrozdziale). Zwrot z OPS otrzymano na poziomie 86%, zaś CUS – 100%.

Ankietowani zostali zapytani o to, czy ich pracownicy byłoby zainteresowani udziałem w różnych formach wsparcia organizowanych w ramach projektu. Analiza odpowiedzi wykazała, że wszystkie OPS-y są zainteresowane wsparciem szkoleniowo-doradczym. Największe zainteresowanie wykazano warsztatami i szkoleniami. Poniżej przedstawiono szczegółowy rozkład odpowiedzi.

Wykres 1. Formy podnoszenia kwalifikacji, którymi zainteresowani są pracownicy OPS – ów (N=100)

Źródło: opracowanie własne

Na pytanie o zainteresowanie szkoleniami podnoszącymi kwalifikacje w obszarze włączenia społecznego zdecydowana większość – 96% ogółu ankietowanych przedstawicieli OPS

zgłosiło chęć udziału. Respondenci zostali zapytani o szczegółową tematykę tego rodzaju szkoleń. Zbiorcze zestawienie odpowiedzi przedstawiono w poniższej tabeli.

Tabela 1. Zainteresowanie szkoleniami podnoszącymi kwalifikacje zawodowe w obszarze włączenia społecznego (N=100)

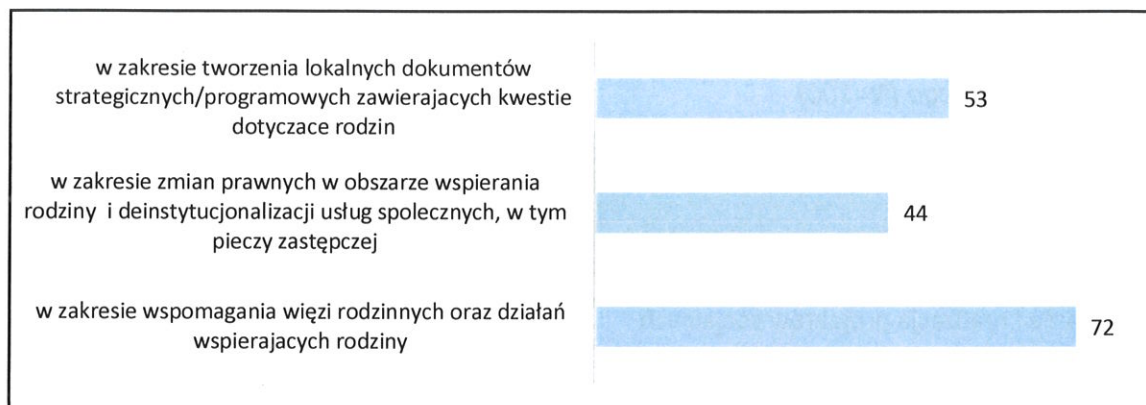
Tematyka szkoleń	Liczba OPS	Liczba osób zainteresowanych
Wspomaganie więzi rodzinnych oraz wspieranie rodzin	90	345
Opracowanie i realizacja projektów socjalnych i kontraktów socjalnych/ wywiady środowiskowe	80	373
Zmiany w ustawie o pomocy społecznej	93	388
Poziom bezpieczeństwa osobistego podczas wykonywania czynności zawodowych	81	406
W zakresie ekonomii społecznej i wsparcia podmiotów ekonomii społecznej	39	107
Tworzenie i prowadzenie podmiotów zatrudnienia socjalnego (PZS)	21	46
Uwrażliwienie na kwestie różnorodności i niedyskryminacji grup społecznych	27	112
Obsługa i wsparcie integracji cudzoziemców	18	78

Źródło: opracowanie własne

Najwięcej ośrodków pomocy społecznej z terenu województwa podlaskiego zainteresowanych jest szkoleniem ze zmian w ustawie o pomocy społecznej oraz wspomaganie więzi rodzinnych i wspieraniem rodzin. Analizując liczbę zainteresowanych osób najczęściej chętnych zanotowano przy szkoleniach dotyczących poziomu bezpieczeństwa osobistego podczas wykonywania czynności zawodowych oraz przy zmianach w ustawie o pomocy społecznej.

Tematyka szkoleń z obszaru wspomaganie więzi rodzinnych oraz wspierania rodzin została zaproponowana bardziej szczegółowo. W poniższym zestawieniu zaprezentowano zainteresowanie poszczególnymi tematami.

Wykres 2. Zainteresowanie szkoleniami z zakresu wspomaganie więzi rodzinnych oraz wspierania rodzin (N=100)

Źródło: opracowanie własne

W ramach prowadzonej diagnozy ankietowani pracownicy OPS mieli możliwość wskazania (w formie pytania otwartego) **jakimi innymi szkoleniami w zakresie wspomaganie więzi rodzinnych oraz wspierania rodzin** byliby zainteresowani. Uzyskano szereg odpowiedzi w tym zakresie. Znaczna część odpowiedzi dotyczyła zapotrzebowania na warsztaty/szkolenia związane z poprawnym tworzeniem dokumentów lokalnych dotyczących obszaru wspierania rodziny i pieczy zastępczej (Gminnego Programu Wspierania Rodziny, Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej) oraz innych dokumentów strategicznych. Ponadto wskazywano następujące obszary tematyczne:

- kurs dla asystentów rodziny, współpraca asystenta rodziny z pracownikiem socjalnym w celu wspierania rodzin, rozwiązywanie problemów w pracy asystenta z rodziną, nowe wyzwania dla asystenta rodziny,
- superwizja,
- fundusz alimentacyjny, świadczenia rodzinne,
- przeciwdziałanie przemocy domowej,
- odpłatność za DPS,
- pomoc społeczna, praca socjalna, kontrakt socjalny,
- procedura zabezpieczania (odebrania) dziecka z rodziny z zagrożeniem, wsparcie rodzin zagrożonych odebraniem dzieci, procedury dotyczące umieszczania dzieci w rodzinie zastępczej, procedura odbioru dzieci, program wspierania rodziny, praca asystenta rodziny i wychowawców w placówkach wsparcia dziennego,

- zadania i kompetencje poszczególnych służb,
- metody pracy z rodziną, wzmocnienie kompetencji wychowawczych rodziców, rozwiązywanie problemów w obrębie rodziny, komunikacja z rodziną, praca z rodziną dysfunkcyjną, pogłębienie wiedzy dotyczącej działań wspierających rodziny i więzi rodzinne, problemy współczesnej rodziny, wspieranie rodzin z wieloma problemami, motywowanie rodzin do podjęcia działań mających na celu zmianę ich sytuacji i pomoc w wyjściu z trudnej sytuacji, praca z rodziną z problemem uzależnienia, interwencja kryzysowa, procedura „Niebieskiej Karty”,
- praca z dziećmi, standardy ochrony małoletnich,
- metody pracy z rodziną, w której istnieje problem uzależnień, praca z osobami chorymi psychicznie,
- usługi społeczne, usługi opiekuńcze, usługi sąsiedzkie,
- zmiany przepisów prawa,
- diagnoza deficytów w zakresie pełnienia ról rodzicielskich, wydolności opiekuńczo-wychowawczych oraz zaniedbań względem dzieci, rozwijanie umiejętności opiekuńczo-wychowawczych,
- dialog motywujący i inne narzędzia motywujące rodzinę do zmiany, mediacje, rozpoznawanie symptomów dziecka krzywdzonego, praca z rodziną biologiczną w przypadku umieszczenia dzieci w pieczy zastępczej, praca z rodziną z problemami zaburzeń zdrowia psychicznego, niepełnosprawnością intelektualną członków rodziny.
- przeciwdziałanie przemocy domowej - zmiany, nowelizacja ustawy, praca z osobą stosującą przemoc wobec dzieci,
- praca z osobami chorymi psychicznie,
- zaburzenia więzi, strata/żałoba,
- bezpieczeństwo pracowników socjalnych,
- zespół interdyscyplinarny i praca w grupach diagnostyczno-pomocowych,

W ramach szkolenia w zakresie opracowania i realizacji projektów socjalnych i kontraktów socjalnych/wywiady środowiskowe najczęściej wśród innych odpowiedzi wymieniano:

- kontrakty socjalne (m.in. tworzenie, nowatorskie metody tworzenia, zawieranie, realizacja/wypełnianie, uzupełnianie, motywowanie klienta do realizowania kontraktu),

- wywiad środowiskowy (zasady przeprowadzenia, potrzebna dokumentacja, najczęstsze błędy, wprowadzenie do systemu informatycznego, wywiad alimentacyjny),
- prawidłowe sporządzenie diagnozy osoby, rodziny,
- kurs dla asystentów rodziny kwalifikujący do pracy z rodziną,
- utrwalenie wiedzy i innowacje,
- omówienie ustawy o pomocy społecznej z uwzględnieniem zmian przepisów,
- omówienie Kodeksu Postępowania Administracyjnego (KPA), w tym KPA w pomocy społecznej,
- wypalenie zawodowe w pracy pracowników socjalnych, KPA w pomocy społecznej, alimentacja w DPS, procedura w niebieskiej karcie, usługi sąsiedzkie, kierowanie do DPS osoby wymagającej całodobowej opieki – decyzja o skierowaniu i ustalanie odpłatności za pobyt, procedury postępowania interwencyjnego pracownika socjalnego.

W przypadku szkolenia dotyczącego zmian ustawy o pomocy społecznej wymieniano następujące inne propozycje:

- ustawa o pomocy społecznej (omówienie zmian, realizacja ustawy po nowelizacji, praktyka i orzecznictwo, dostosowanie pracy do zmiany przepisów, zadania z pomocy społecznej),
- DPS (skierowanie, umieszczenie, naliczanie odpłatności, w tym ustalenie osób zobowiązanych do płatności, wzory dokumentów, umorzenia i zwolnienia z płatności)
- wyliczenie dochodów osoby, rodziny, czy od dochodu rodziny odliczamy zapłacone zaległe alimenty,
- usługi opiekuńcze, w tym w formie usług sąsiedzkich, specjalistyczne usługi opiekuńcze, w tym dla osób z zaburzeniami psychicznymi,
- aktualne przepisy dot. pomocy społecznej (podstawy prawne, naliczanie świadczeń, zasiłek stały, okresowy),
- mieszkania treningowe i wspomagane,
- KPA, egzekucja,
- realizacja programu "Posiłek w szkole i w domu 2024",
- archiwizacja,
- awans pracowników socjalnych,
- szkolenie online.

Z zebranych informacji w ramach przeprowadzonej diagnozy wynika, że szkolenie na temat poziomu bezpieczeństwa osobistego podczas wykonywania czynności zawodowych, wymaga uzupełnienia o:

- zajęcia praktyczne tj.: kurs samoobrony, udzielanie pierwszej pomocy,
- bezpieczeństwo pracownika socjalnego podczas wykonywania czynności zawodowych, w tym: praca z trudnym klientem, klientem z zaburzeniami psychicznymi, środki bezpieczeństwa w środowisku, sposoby radzenia sobie w sytuacji zagrożenia, reakcja na agresję słowną i znieważenie pracownika,
- zagadnienia prawne dot.: pism w postępowaniu sądowym, dokumentacji i zgłaszania przejawów agresji, prawa i obowiązki pracownika oraz pracodawcy, używanie urządzeń i akcesoriów do samoobrony.

W ramach szkoleń w zakresie ekonomii społecznej i wsparcia podmiotów ekonomii społecznej (*m.in. z zakresu zlecania i powierzania zadań PES w różnych trybach przewidzianych prawem, innych form współpracy JST z PES, uwzględnienie problematyki udziału ES w strategiach rozwiązywania problemów*) wśród propozycji innych wymieniano najczęściej:

- tryb i sposób zlecania, rozliczania i kontroli zadań PES, w tym praktyczne omówienie procedur w różnych trybach przewidzianych prawem, konkurs ofert (klauzule, zapisy w umowach),
- podstawowa wiedza o ekonomii społecznej: aspekty prawne funkcjonowania PES, zasady działania i praktyczne wskazówki, ekonomia społeczna a działalność OWES, integracja społeczna i zawodowa,
- przekształcenie OPS w CUS,
- diagnoza społeczna,
- strategia rozwoju i wspierania sektora ES przez JST.

Szkolenie dotyczące tworzenia i prowadzenia podmiotów zatrudnienia socjalnego uzupełniono potrzebą:

- wdrażanie nowych rozwiązań w zakresie pomocy osobom zagrożonym wykluczeniem społecznym oraz promowanie dobrych praktyk w zakresie świadczenia usługi reintegracji społecznej i zawodowej realizowanych w ramach działalności OPS.

Szkolenie dotyczące uwrażliwienia na kwestie różnorodności i niedyskryminacji grup społecznych, należy rozszerzyć o:

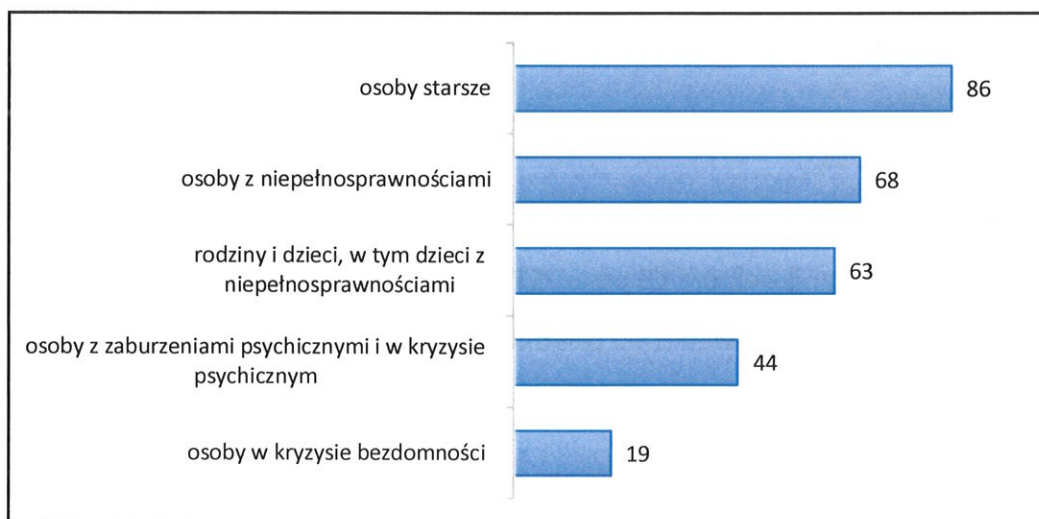
- pracę socjalną z grupami dyskryminowanymi,
- różnorodność i niedyskryminację grup społecznych, cudzoziemców (różnice kulturowe), osób nieidentyfikujących się z żadną płcią (jak wypełnić wywiad środowiskowy, jakich zwrotów używać).

W przypadku szkoleń związanych z obsługą i wsparciem integracji cudzoziemców, wymieniano wśród innych następujące propozycje:

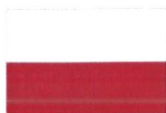
- formy pomocy cudzoziemcom (poziom gminny), w tym obsługa i wsparcie integracji, zatrudnienie tłumacza, dokumentacja zapewniająca prawo do ubiegania się o świadczenia socjalne i zdrowotne,
- aspekty prawne: regulujące pobyt cudzoziemców na terenie Polski, zmiany w przepisach, interpretacja nowelizacji ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy w aspekcie powierzania pracy cudzoziemcom.

Kolejne pytania w ankiecie dotyczyły szkoleń z zakresu rozwoju usług społecznych i deinstytucjonalizacji. Przedstawiciele OPS zostali zapytani o to, jakimi szkoleniami w obszarze których grup społecznych są najbardziej zainteresowani. Szczegółowy rozkład odpowiedzi przedstawiono na poniższym wykresie.

Wykres 3. Zainteresowanie OPS-ów szkoleniami w zakresie wybranych grup społecznych (N=100)

Źródło: opracowanie własne

Najwięcej ośrodków pomocy społecznej zgłosiło potrzebę szkoleń dotyczących rozwoju usług społecznych i deinstytucjonalizacji na rzecz osób starszych i osób z niepełnosprawnościami. Łącznie szkoleniami na rzecz wyżej wskazanych grup zainteresowanie wyraziło 370 pracowników OPS. Ankietowani zostali zapytani o potrzeby i oczekiwania odnośnie szkoleń dotyczących rozwoju usług społecznych i deinstytucjonalizacji. Wśród wskazywanych odpowiedzi najczęściej pojawiły się:

- usługi opiekuńcze, w tym w formie usług sąsiedzkich,
- CUS, standaryzacja usług społecznych,
- wdrażanie usług społecznych na terenie gminy,
- usługi społeczne oferowane przez OPS,
- ubezpieczenie - procedury, dokumentacja,
- postępowanie w razie odmowy zabrania osoby agresywnej przez inne służby (karetka, policja),
- postępowanie z osobami, które same nie chcą podjąć leczenia a zachowanie wskazuje na zaburzenia psychiczne (m. in. nawiązywanie kontaktu, motywacja do leczenia itp. bezpieczeństwo),
- praktyczna wiedza do wykorzystania w pracy,
- pomoc w wyjściu z kryzysu bezdomności, praca i pomoc osobom z chorobami psychicznymi, pomoc osobom starszym w codziennym funkcjonowaniu poprzez tworzenie dziennych domów dla osób starszych,
- budowanie lokalnego planu/strategii deinstytucjonalizacji usług społecznych w oparciu o lokalne zasoby, obszary i możliwości rozwoju usług społecznych o charakterze środowiskowym w kontekście poszczególnych grup odbiorców usług społecznych m. in. osób z niepełnosprawnością, osób z zaburzeniami psychicznymi, osób starszych, rodziny, dzieci i młodzieży, w kryzysie bezdomności,

bon senioralny, cała procedura przyznania, zatrudnianie opiekunek na umowę zlecenie, wydawanie decyzji.

Kolejny blok tematyczny dotyczył zapotrzebowania OPS na szkolenia w zakresie wzmocnienia potencjału kadr włączenia społecznego.

Wykres 4. Zapotrzebowanie OPS-ów na szkolenia w zakresie wzmocnienia potencjału kadr włączenia społecznego (N=100)

Źródło: opracowanie własne

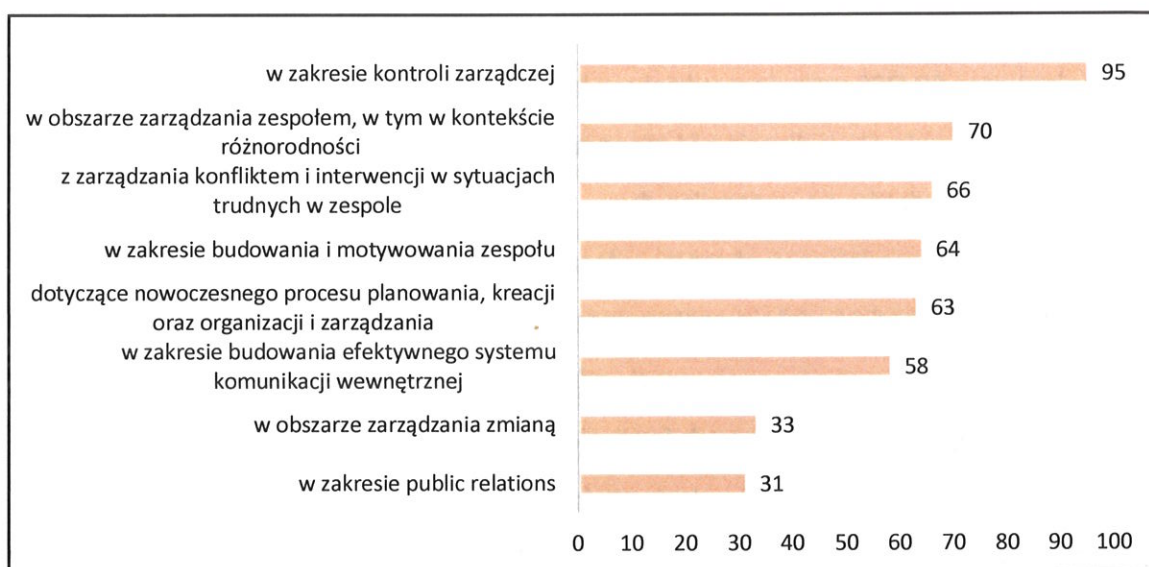
Zapotrzebowanie na szkolenia w tym obszarze tematycznym zgłosiło łącznie 515 pracowników ośrodków pomocy społecznej. Najwięcej OPS-ów zgłosiło zapotrzebowanie na szkolenia dotyczące: obciążenie pracą i stresem z tego wynikającym (91%), w obszarze wypalenia zawodowego (86%), zarządzania projektami (71%). Zapytano również respondentów o inne potrzeby w zakresie wzmocnienia potencjału kadr włączenia społecznego. Najczęściej udzielane odpowiedzi to:

- jak skutecznie radzić sobie ze stresem np. podczas wystąpień publicznych, w rozmowie z klientem, opanowanie i praca nad emocjami,
- wypalenie zawodowe, budowanie motywacji do dalszej pracy,
- komunikacja interpersonalna, stawianie i wyznaczanie granic, asertywność,
- superwizja,

- nabycie umiejętności występowania po środki gminne i realizacja projektów – praktyczne warsztaty na przykładach,
- szkolenia online,
- wzmocnienie kadry OPS.

Kolejne pytania w ankiecie dotyczyły zapotrzebowania na szkolenia dla kadry zarządzającej. 88 OPS-ów zgłosiło potrzebę przeszkolenia w tym temacie 152 pracowników zajmujących kierownicze stanowiska. Szczegółowa tematyka szkoleń została zaprezentowana na poniższym wykresie.

Wykres 5. Zapotrzebowanie OPS-ów na szkolenia dla kadry zarządzającej (N=100)

Źródło: opracowanie własne

Na pytanie o inne szkolenia skierowane do kadry zarządzającej wskazano następujące odpowiedzi:

- zajęcia praktyczne ze wzorami dokumentów dotyczącymi kontroli zarządczej,
- zarządzanie pracownikami, komunikacja i delegowanie zadań, budowanie i motywowanie zespołu,
- okresowa ocena pracowników,
- zarządzanie i organizacja usług społecznych,
- szkolenie online.

Ankietowanym zadano pytanie czy planują w najbliższym czasie utworzenia CUS. Ze 116 OPS-ów 15 udzieliło pozytywnej odpowiedzi.

W kolejnych pytaniach ankiety respondenci zostali zapytani o to czy chcieliby uczestniczyć w modułowych szkoleniach dotyczących usług społecznych. Zapotrzebowanie w tych tematach przedstawiało się następująco:

- z zakresu zarządzania i organizacji usług społecznych (Moduł I) – 110 pracowników OPS;
- z zakresu opracowywania i realizacji indywidualnych planów usług społecznych (Moduł II) – 83 pracowników OPS;
- z zakresu organizacji społeczności lokalnej (Moduł III) – 100 pracowników OPS.

Przeprowadzona diagnoza potrzeb wskazuje na fakt, że 48 OPS zgłosiło chęć udziału w warsztatach w zakresie tworzenia i wdrażania lokalnych planów deinstytucjonalizacji usług społecznych (LPDI), 63 OPS jest zainteresowanych udziałem w 4 dniowych superwizjach pracy socjalnej oraz 60 OPS wzięciem udziału w kursach specjalistycznych. Ponadto 69 OPS zgłosiło zainteresowanie specjalizacjami I stopnia, 79 OPS – specjalizacjami II stopnia oraz 55 szkoleniami dla kandydatów na superwizorów.

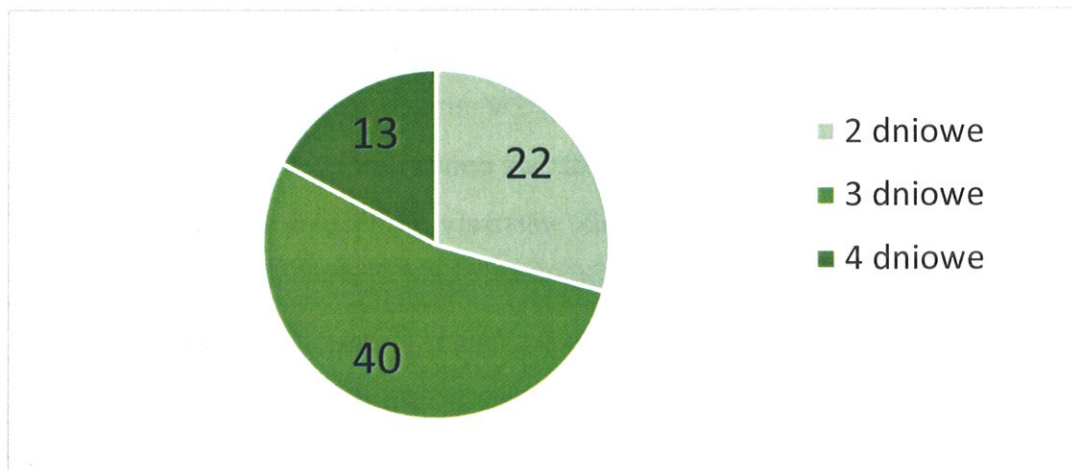
Zapotrzebowanie na doradztwo w obszarze włączenia społecznego zgłosiły 54 ośrodki.

Rozkład odpowiedzi przedstawiał się następująco:

- doradztwo w zakresie wspomaganie więzi rodzinnych i deinstytucjonalizacji systemu pieczy zastępczej, rozwoju rodzinnych form pieczy zastępczej – **39 OPS,**
- doradztwo w zakresie tworzenia i wdrażania lokalnych dokumentów strategicznych dotyczących obszaru polityki społecznej, w tym LPDI – **14 OPS,**
- doradztwo w zakresie tworzenia oraz wspierania istniejących centrów usług społecznych, rozwoju i integracji usług zdrowotnych i społecznych oraz procesu deinstytucjonalizacji – **23 OPS,**
- doradztwo w zakresie opracowania i aktualizacji dokumentów strategicznych dla jst, tj. wprowadzenie do dokumentów strategicznych JST na terenie województwa podlaskiego zapisów dotyczących ES i/lub tworzenia lokalnych planów rozwoju ES – **34 OPS.**
- doradztwo w zakresie tworzenia i prowadzenia podmiotów zatrudnienia socjalnego (PZS) – **10 OPS;**
- doradztwo w zakresie stosowania aspektów społecznych w szczególności klauzul społecznych w zamówieniach publicznych z udziałem PS – **25 OPS.**

Informacje zebrane w drodze przeprowadzonej analizy potrzeb szkoleniowo - doradczych wskazują na fakt, iż przedstawiciele 73 OPS zainteresowani są udziałem w wizytach studyjnych (247 pracowników). Preferowany czas wizyt studyjnych zaprezentowano na poniższym obrazie graficznym.

Wykres 6. Preferowany czas trwania wizyt studyjnych (N=100)

Źródło: opracowanie własne

Respondenci zostali zapytani również o to jakie regiony/województwa wizyt studyjnych preferują. Wskazano następujące regiony:

- małopolskie – 4 wskazania,
- mazowieckie – 4 wskazania,
- podlaskie – 4 wskazania,
- bez znaczenia/dowolny kierunek – 4 wskazania,
- cała Polska – 3 wskazania
- dolnośląskie – 2 wskazania,
- wielkopolskie – 2 wskazania
- pomorskie – 1 wskazanie,
- podkarpackie – 1 wskazanie,
- śląskie – 1 wskazanie,
- świętokrzyskie – 1 wskazanie,
- warmińsko-mazurskie – 1 wskazanie.

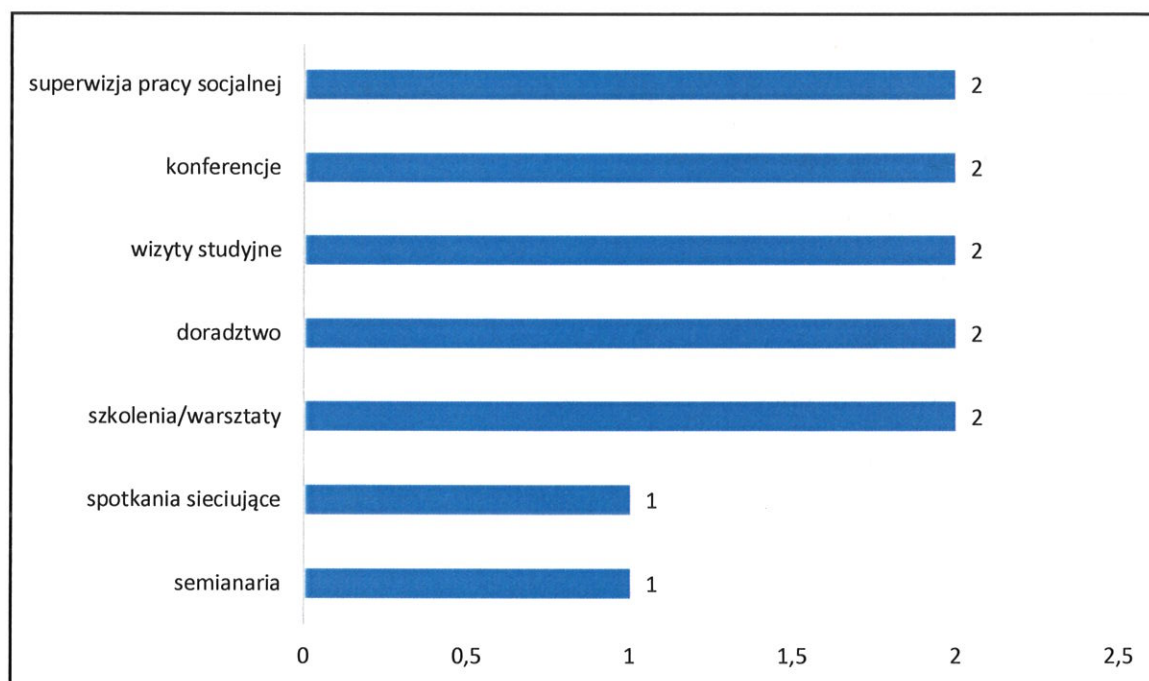
3.2 Centra Usług Społecznych

Na terenie województwa podlaskiego istnieją 2 Centra Usług Społecznych (CUS w Stawiskach i CUS w Łapach). Aktywny udział w badaniu wzięły oba CUS, co stanowiło 100%. Jednostki te zatrudniają łącznie 84 pracowników.

Z analizy przeprowadzonego badania wynika, że oba Centra Usług Społecznych są zainteresowane uczestnictwem w bezpłatnych działaniach podnoszących kwalifikacje lub kompetencje zawodowe, organizowanych przez ROPS w ramach projektu „Koordynacja działań w zakresie polityki społecznej w województwie podlaskim.”

Największe zainteresowanie wzbudzały szkolenia/warsztaty, doradztwo, wizyty studyjne, konferencje oraz superwizja pracy socjalnej. Dodatkowo jeden z CUS zainteresowany jest studiami podyplomowymi. Poniżej przedstawiono szczegółowy rozkład odpowiedzi.

Wykres 7. Formy podnoszenia kwalifikacji, którymi zainteresowani są pracownicy CUS-ów (N=2)

Źródło: opracowanie własne

Na pytanie dotyczące zainteresowania udziałem w szkoleniach podnoszących kwalifikacje w obszarze włączenia społecznego 100% przedstawicieli CUS zgłosiło chęć udziału. Szczegółowe wyniki zostały zaprezentowane w poniższej tabeli.

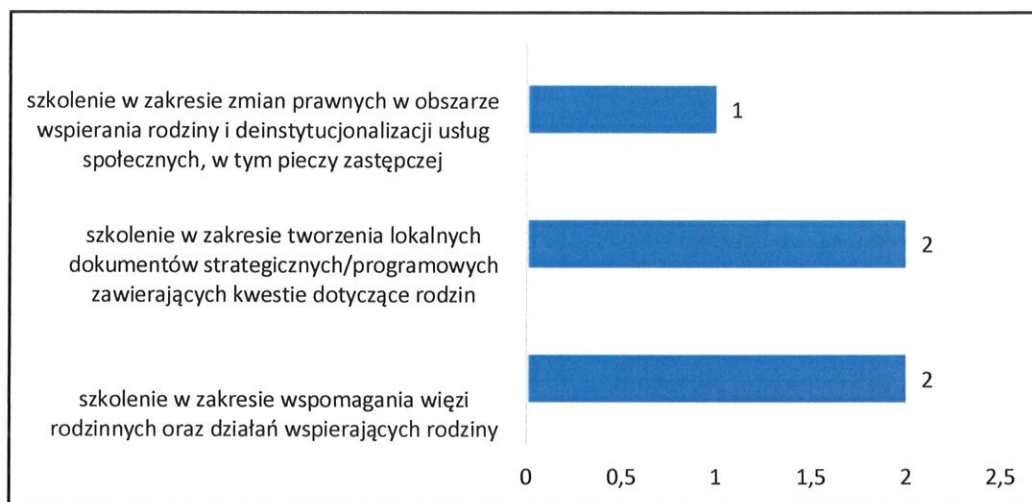
Tabela 2. Zainteresowanie szkoleniami podnoszącymi kwalifikacje zawodowe w obszarze włączenia społecznego (N=2)

Tematyka szkoleń	Liczba CUS	Liczba osób zainteresowanych
Szkolenia z zakresu wspomagania więzi rodzinnych oraz wspierania rodzin	2	27
Opracowanie i realizacja projektów socjalnych i kontraktów socjalnych/ wywiady środowiskowe	2	16
Zmiany ustawy o pomocy społecznej	2	20
Poziom bezpieczeństwa osobistego podczas wykonywania czynności zawodowych	2	35
Szkolenie w zakresie ekonomii społecznej i wsparcia podmiotów ekonomii społecznej	2	7
Tworzenie i prowadzenie podmiotów zatrudnienia socjalnego (PZS)	2	7
Uwrażliwienie na kwestie różnorodności i niedyskryminacji grup społecznych	2	8
Szkolenie związane z obsługą i wsparciem integracji cudzoziemców	2	7

Źródło: opracowanie własne

Z przeprowadzonego badania wynika, iż CUS-y były zainteresowane wszystkimi szkoleniami zaproponowanymi w ankiecie. Największe zainteresowanie budziły szkolenia w zakresie: bezpieczeństwa osobistego podczas wykonywania czynności zawodowych – 35 osób, a także z zakresu wspomagania więzi rodzinnych oraz wspierania rodzin – 27 osób. Na poniższym wykresie przedstawiono zainteresowanie CUS szczegółowymi tematami z obszaru wspomagania więzi i wspierania rodziny.

Wykres 8. Zainteresowanie CUS – ów szkoleniami z zakresu wspomaganie więzi rodzinnych oraz wspierania rodzin (N=2)

Źródło: opracowanie własne

CUS-y zgłosiły 27 osób zainteresowanych udziałem w powyższych szkoleniach. Respondentów zapytano także o to, jakie są ich specjalne potrzeby i oczekiwania wobec powyższych szkoleń.

Zebrano następujące informacje:

- czynniki ryzyka i symptomy krzywdzenia dzieci oraz działania profilaktyczne i interwencyjne,
- apteczka pierwszej pomocy emocjonalnej,
- metody aktywizujące w pracy z dziećmi,
- jak pracować z dzieckiem z zachowaniami opozycyjno-buntowniczymi,
- depresja dzieci i młodzieży, dziecko w kryzysie,
- dziecko nadrużliwe i impulsywne, przebodźcowane - jak z nim pracować,
- przemoc i cyberprzemoc rówieśnicza,
- gry i zabawy ruchowe - pedagogika zabawy,
- zrozumieć dziecko ze spektrum autyzmu (trudne zachowania i jakie stosować strategie),
- jak rozmawiać z trudnym rodzicem i metody aktywnej współpracy z rodzicem,
- lekcje z wyobraźnią - formy teatralne, drama i ekspresja plastyczna w codziennej pracy z dzieckiem.

Wymienione zostały również tematy szkoleń skierowanych do asystentów rodziny:

- organizacja stanowiska pracy, dokumentacja, plany pracy z rodziną, oceny okresowe,

- superwizja,
- procedura odebrania dziecka,
- bezpieczeństwo asystenta rodziny,
- praca z rodziną po próbie samobójczej,
- zadania asystenta rodziny w ochronie małoletnich przed przemocą,
- zadania asystenta rodziny w ramach ustawy o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin, „Za życiem”.

W przypadku szkoleń dotyczących projektów socjalnych i kontraktów socjalnych ankietowani w zakresie potrzeb i oczekiwań wymieniali:

- realizacja kontraktu socjalnego,
- praca z trudnym klientem,
- superwizja pracy socjalnej,
- procedura „Niebieskiej Karty”,
- praca z rodziną dotkniętą przemocą domową.

Dodatkowo respondenci mieli możliwość odpowiedzi na pytanie otwarte dotyczące innych szkoleń niewymienionych w ankiecie. Ankietowani wymieniali m.in.:

- praca i komunikacja z trudnym klientem,
- zarządzanie stresem, emocjami i sytuacjami trudnymi w zespole,
- sztuka motywowania i przeciwdziałania wypaleniu zawodowemu,
- praktyczne i prawne aspekty realizacji usług społecznych,
- działalność na rzecz społeczności lokalnej, animacja lokalna,
- dziecko jako ofiara przemocy,
- skuteczne techniki komunikacji interpersonalnej,
- przeciwdziałanie depresji i zapobieganie zachowaniom samobójczym,
- profilaktyka i terapia - uzależnienia behawioralne,
- profilaktyka i uzależnienia w szkole, wśród dzieci i młodzieży,
- uzależnienie od substancji psychoaktywnych, nowe substancje i sposoby pobudzania się i odurzania się dzieci/młodzieży/dorosłych,
- standardy ochrony małoletnich,

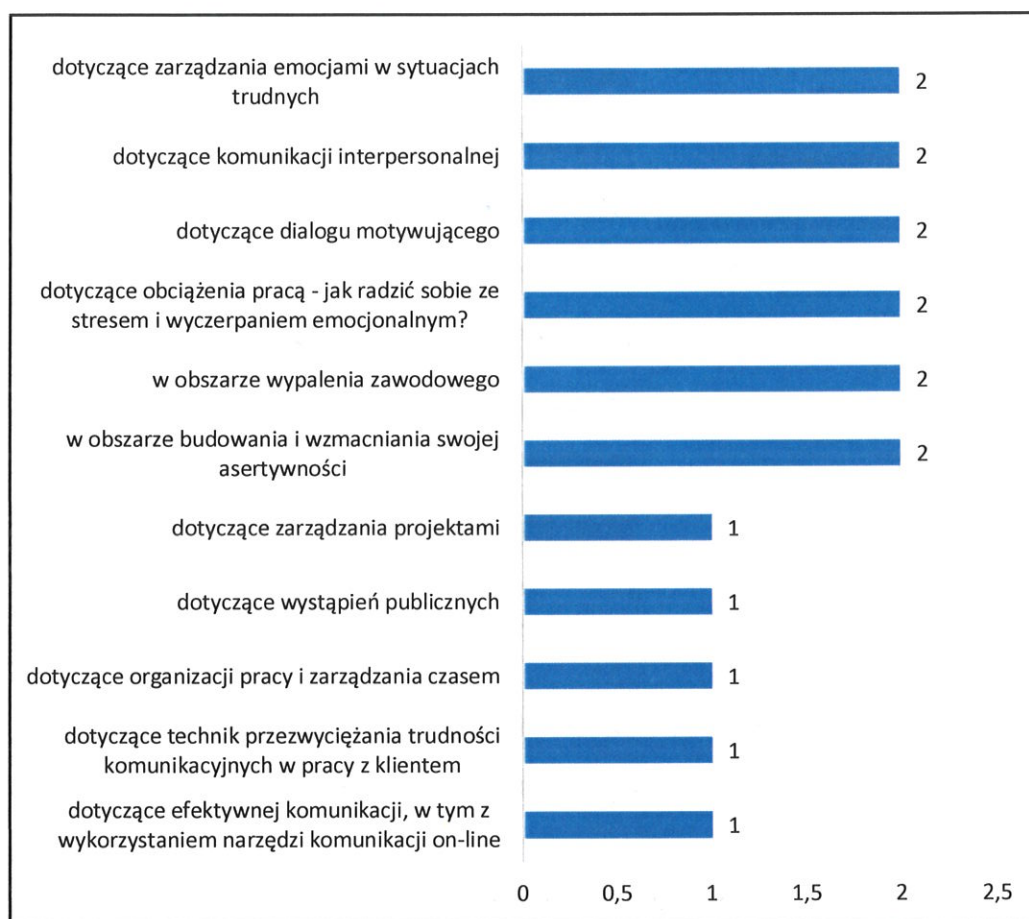
- profilaktyka uzależnień behawioralnych i suicydalności, zachowania suicydalne dzieci/młodzieży/dorosłych oraz hikikomori jako nowe zjawisko społeczne,
- narzędzia przeciwdziałania przemocy domowej w procedurze niebieskiej karty,
- procedura niebieskiej karty i procedury gminnych komisji rozwiązywania problemów alkoholowych,
- praktyczne aspekty przeciwdziałania uzależnieniom i przemocy domowej z wykorzystaniem m.in. dialogu motywującego,
- kręgi wsparcia - tworzenie, realizacja,
- jak pracować z seniorami z chorobą typu demencja, alzheimer - sposoby, metody pracy,
- szkolenie z pierwszej pomocy,
- asertywna komunikacja i rozwiązywanie konfliktów z seniorami,
- postępowanie z dłużnikiem alimentacyjnym,
- nienależnie pobrane świadczenia rodzinne i z funduszu alimentacyjnego, postępowanie egzekucyjne w administracji,
- aktualne przepisy KPA i ich zastosowanie w postępowaniu administracyjnym,
- aktualne przepisy dotyczące świadczeń rodzinnych i funduszu alimentacyjnego,
- ewidencja księgową w OPS/CUS - dochody własne, dochody zlecone, fundusz alimentacyjny, nienależnie pobrane świadczenia, rozliczanie bieżących zadań finansowanych ze środków własnych, dotacji, Funduszu Solidarnościowego oraz Funduszu Pomocy,
- rachunkowość i sprawozdawczość OPS/CUS, zasady gospodarki finansowej, kontrola działalności OPS/CUS,
- prawo zamówień publicznych w praktyce,
- zasada konkurencyjności w projektach,
- prawo pracy 2024 - kodeks pracy po nowelizacji.

Preferowany czas trwania szkolenia jaki, wskazywali respondenci, to szkolenia: 1 -dniowe i 2 - dniowe.

Następne pytanie w ankiecie dotyczyło szkoleń w zakresie rozwoju usług społecznych i deinstytucjonalizacji skierowanych do różnych grup społecznych. Z analizy danych wynika, że Centra Usług Społecznych z terenu województwa podlaskiego najbardziej zainteresowane są

szkoleniami na rzecz osób starszych oraz osób z zaburzeniami psychicznymi i w kryzysie psychicznym. Chęć udziału w szkoleniach o grupach defaworyzowanych zgłosiło 12 osób. Kolejny blok tematyczny odnosił się do szkoleń w zakresie wzmocnienia potencjału kadr. Dokładny rozkład wskazań prezentuje poniższy wykres.

Wykres 9. Zainteresowanie CUS-ów szkoleniami w zakresie wzmocnienia potencjału kadr włączenia społecznego (N=2)

Źródło: opracowanie własne

Z udzielonych przez kadrę kierowniczą odpowiedzi wynika, że najbardziej pożądanymi tematami szkoleń były:

- dotyczące zarządzania emocjami w sytuacjach trudnych,
- dotyczące komunikacji interpersonalnej,
- dotyczące dialogu motywującego,
- dotyczące obciążenia pracą – jak radzić sobie ze stresem i wyczerpaniem emocjonalnym,
- w obszarze wypalenia zawodowego,

- w obszarze budowania i wzmocnienia swojej asertywności.

Chęć uczestnictwa w wyżej wymienionych szkoleniach wyraziły 82 osoby.

Pytania w ankiecie dotyczyły także szkoleń skierowanych do kadry zarządzającej. Najczęściej proponowane przez kadrę pracowników CUS tematy szkoleń zostały przedstawione w poniższej tabeli.

Wykres 10. Zainteresowanie CUS-ów szkoleniami dla kadry zarządzającej (N=2)

Źródło: opracowanie własne

Udziałem w szkoleniach wymienionych na powyższym wykresie zainteresowanych jest 11 osób. Ponadto respondenci zainteresowani byli szkoleniem dotyczącym asertywności i skutecznego delegowania zadań.

Kolejne pytanie odnosiło się do szkoleń dotyczących usług społecznych. Zapotrzebowanie na poniższe szkolenia przedstawia się następująco:

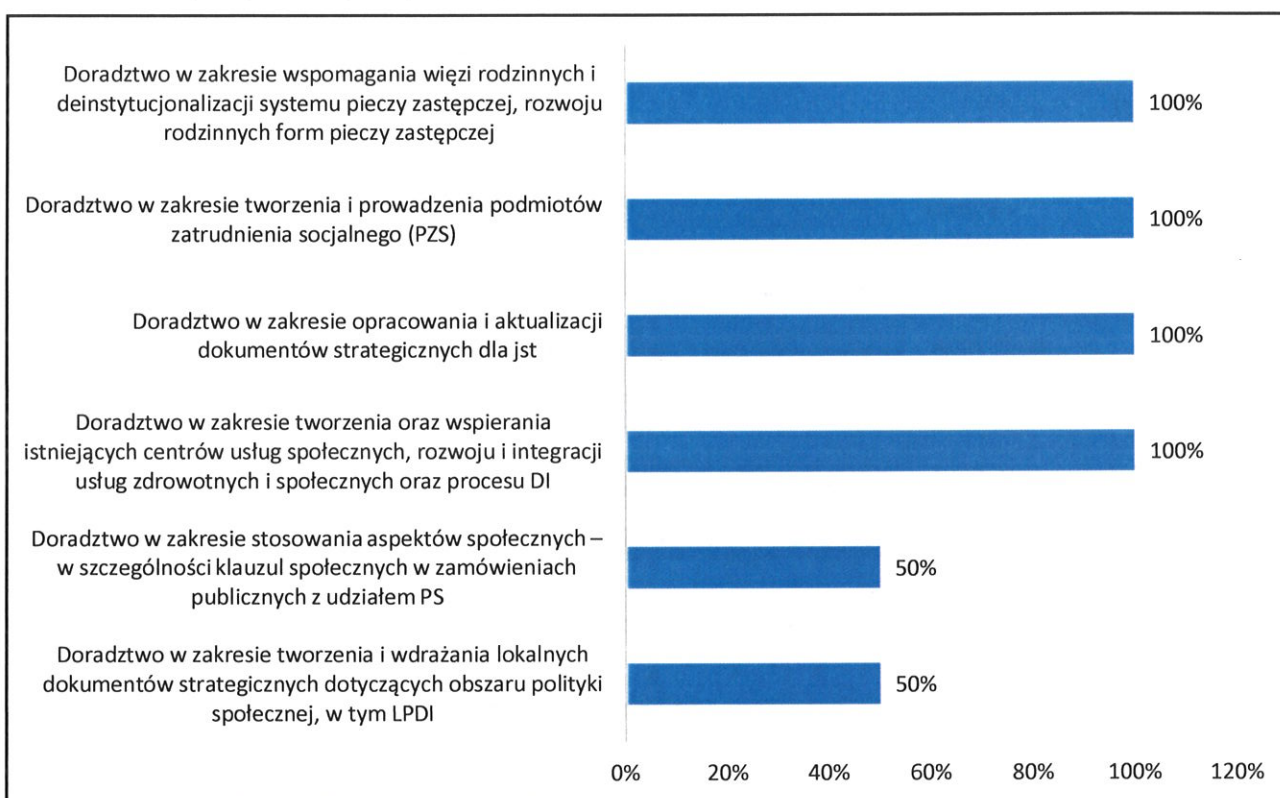
- z zakresu zarządzania i organizacji usług społecznych (Moduł I) – 1 osoba,
- z zakresu opracowywania i realizacji indywidualnych planów usług społecznych (Moduł II) – 3 osoby,
- z zakresu organizacji społeczności lokalnej (Moduł III) – 3 osoby.

Z analizy danych wynika, że oba CUS-y zainteresowane są wzięciem udziału w warsztatach w zakresie tworzenia i wdrażania lokalnych planów deinstytucjonalizacji usług społecznych (LPDI) oraz udziałem w 4 - dniowych superwizjach pracy socjalnej. Ponadto oba CUS-y zgłosiły zainteresowanie kursami specjalistycznymi:

- 1) specjalizacja I stopnia – 5 osób,
- 2) specjalizacja II stopnia – 6 osób,
- 3) szkolenia dla kandydatów na superwizorów – 5 osób.

Kolejny blok tematyczny dotyczył doradztwa świadczonego przez doradców Regionalnego Ośrodka Polityki Społecznej w obszarze włączenia społecznego. Szczegółowy rozkład odpowiedzi przedstawia poniższy wykres.

Wykres 11. Odsetek Centrów Usług Społecznych z terenu województwa podlaskiego zainteresowanych poszczególną tematyką doradztwa (N=2)

Źródło: opracowanie własne

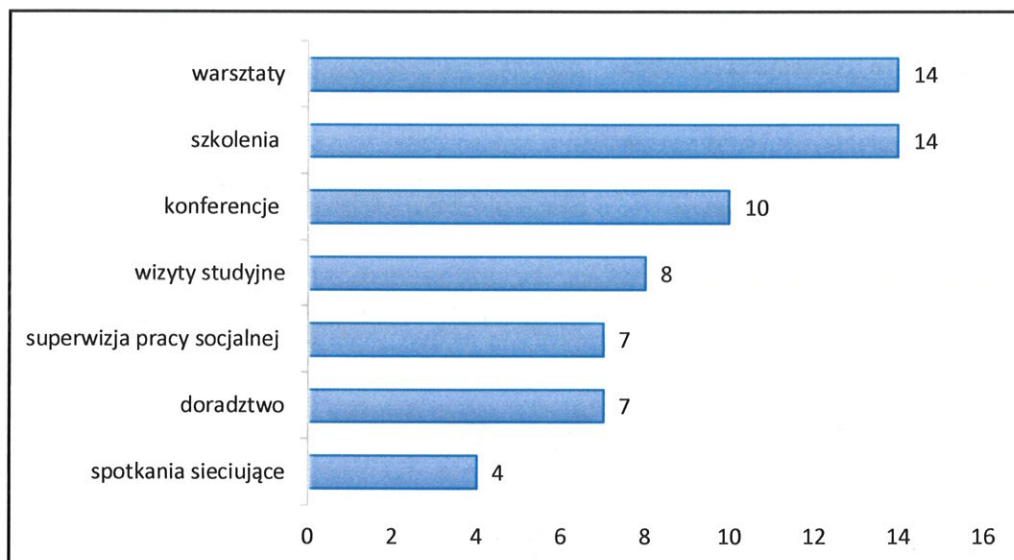
Kwestionariusz ankiety skierowany do kadry Centrów Usług Społecznych posłużył również zbadaniu skali zainteresowania udziałem w wizytach studyjnych. Z analizy danych wynika, że 23 osoby są zainteresowane udziałem w wizytach studyjnych. Preferowany czas trwania takiej wizyty wg ankietowanych to 2 - 3 dni. Spośród województw, w których miałyby się one odbyć wymieniano województwo pomorskie i małopolskie.

Ankietowani spośród innych propozycji wsparcia wymieniali studia podyplomowe na Uczelni Korczaka - MBA w zakresie deinstytucjonalizacji i rozwoju usług środowiskowych, a także kurs rachunkowości budżetowej dla kadry zarządzającej.

3.3 Powiatowe Centra Pomocy Rodzinie

W badaniu udział wzięły wszystkie (N=14) powiatowe centra pomocy rodzinie (PCPR) z terenu województwa podlaskiego. Zatrudnienie w tych podmiotach wynosi 190 osób. Kierowników PCPR zapytano o to, czy ich pracownicy byłoby zainteresowani udziałem w różnych formach wsparcia organizowanych w ramach projektu. Z uzyskanych informacji zwrotnych wynika, że wszystkie placówki są zainteresowane wsparciem szkoleniowo-doradczym. Największe zainteresowanie wykazano warsztatami i szkoleniami. Poniżej przedstawiono szczegółowy rozkład odpowiedzi.

Wykres 12. Formy podnoszenia kwalifikacji, którymi zainteresowani są pracownicy PCPR – ów (N=14)

Źródło: opracowanie własne

Na pytanie o zainteresowanie szkoleniami podnoszącymi kwalifikacje w obszarze włączenia społecznego zdecydowana większość – 93% ankietowanych przedstawicieli PCPR zgłosiło chęć udziału. Respondenci zostali zapytani o to, jakimi z niżej wymienionych tematów byłoby zainteresowani:

- wspomaganie więzi rodzinnych oraz wspieranie rodzin,
- opracowanie i realizacja projektów socjalnych i kontraktów socjalnych/wywiady środowiskowe,
- zmiany w ustawie o pomocy społecznej,
- poziom bezpieczeństwa osobistego podczas wykonywania czynności zawodowych,

- w zakresie ekonomii społecznej i wsparcia podmiotów ekonomii społecznej,
- tworzenie i prowadzenie podmiotów zatrudnienia socjalnego (PZS),
- uwrażliwienie na kwestie różnorodności i niedyskryminacji grup społecznych,
- obsługa i wsparcie integracji cudzoziemców.

Tematyka szkoleń zaprezentowana została w postaci pytań zamkniętych, łącznie z możliwością rozwinięcia przez ankietowanych. Wyniki zainteresowanie proponowanymi szkoleniami zostały zaprezentowane w postaci tabelarycznej.

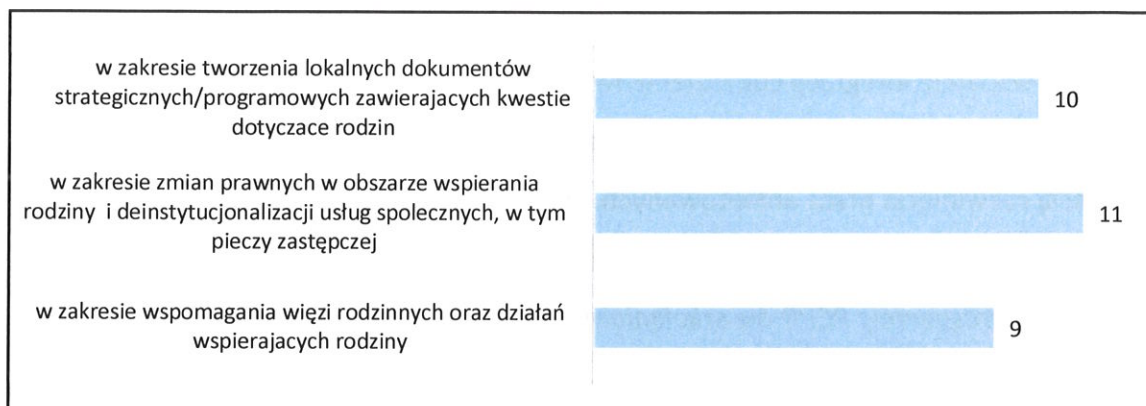
Tabela 3. Zainteresowanie PCPR-ów szkoleniami podnoszącymi kwalifikacje zawodowe w obszarze włączenia społecznego (N=13)

Tematyka szkoleń	Liczba PCPR	Liczba osób zainteresowanych
Wspomaganie więzi rodzinnych oraz wspieranie rodzin	13	80
Opracowanie i realizacja projektów socjalnych i kontraktów socjalnych/ wywiady środowiskowe	5	9
Zmiany w ustawie o pomocy społecznej	11	41
Poziom bezpieczeństwa osobistego podczas wykonywania czynności zawodowych	8	24
W zakresie ekonomii społecznej i wsparcia podmiotów ekonomii społecznej	5	10
Tworzenie i prowadzenie podmiotów zatrudnienia socjalnego (PZS)	2	3
Uwrażliwienie na kwestie różnorodności i niedyskryminacji grup społecznych	8	50
Obsługa i wsparcie integracji cudzoziemców	11	42

Źródło: opracowanie własne

Analiza pozyskanych informacji wskazuje na fakt, że najwięcej PCPR zainteresowanych jest szkoleniami w zakresie: wspomaganie więzi rodzinnych oraz wspieranie rodzin, zmiany w ustawie o pomocy społecznej, obsługi i wsparcie integracji cudzoziemców. Na poniższym wykresie zaprezentowano zainteresowanie PCPR-ów szczegółowymi tematami z obszaru wspomaganie więzi i wspierania rodziny.

Wykres 13. Zainteresowanie PCPR-ów szkoleniami z zakresu wspomaganie więzi rodzinnych oraz wspierania rodzin (N=13)

Źródło: opracowanie własne

Kolejny blok tematyczny dotyczył szkoleń z zakresu rozwoju usług społecznych i deinstytucjonalizacji. Respondenci zostali zapytani o to, jakimi szkoleniami w obszarze których grup społecznych są najbardziej zainteresowani. Szczegółowy rozkład odpowiedzi przedstawiono na poniższym wykresie.

Wykres 14. Zainteresowanie PCPR-ów szkoleniami w zakresie wybranych grup społecznych (N=13)

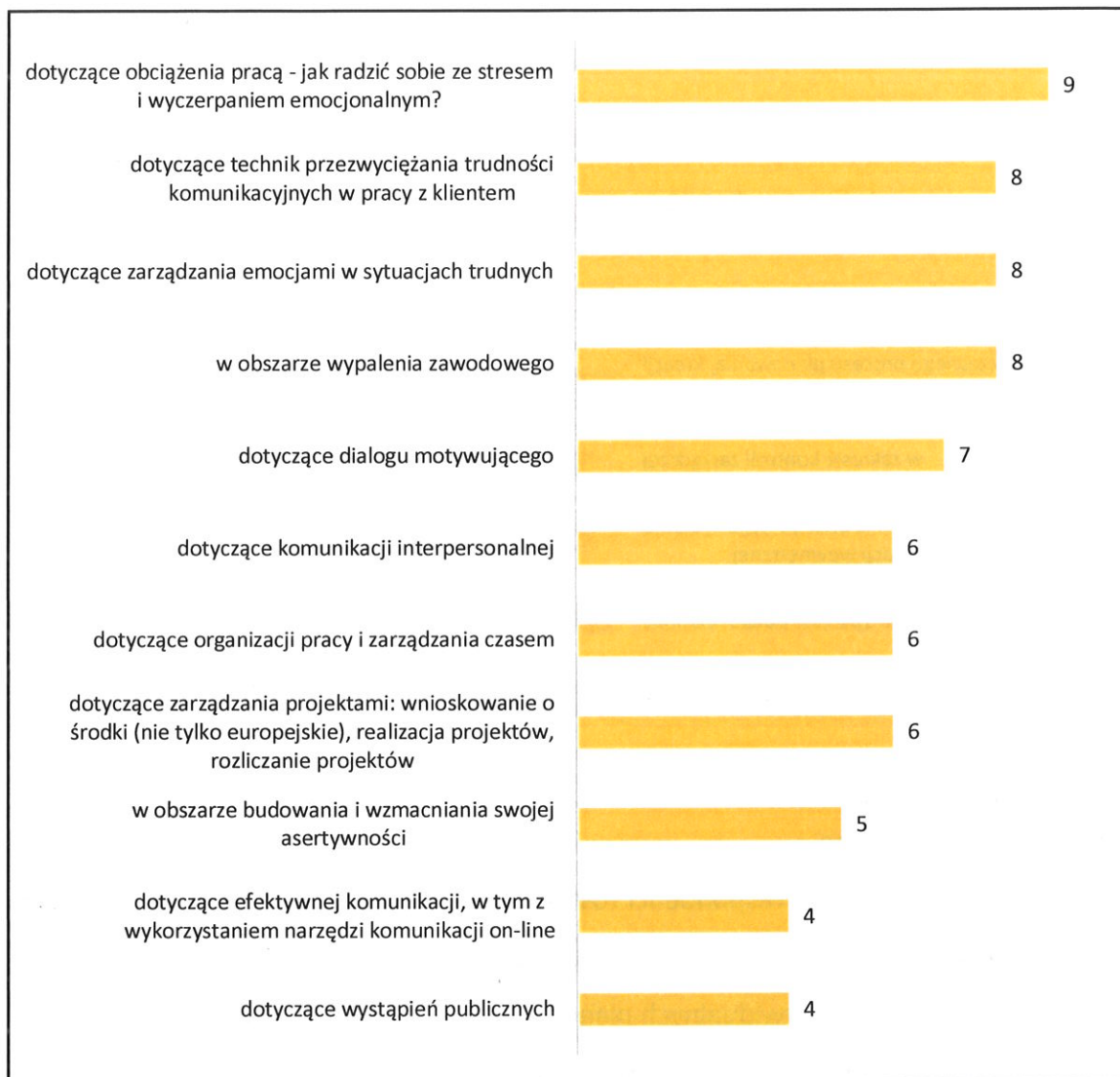

Źródło: opracowanie własne

Najwięcej powiatowych centr pomocy rodzinie zgłosiło potrzebę szkoleń dotyczących rozwoju usług społecznych i deinstytucjonalizacji na rzecz rodzin i dzieci oraz na rzecz osób z niepełnosprawnościami, w tym dzieci z niepełnosprawnościami. Łącznie szkoleniami na rzecz wyżej wskazanych grup zainteresowanie wyraziło 69 pracowników PCPR.

Kolejny blok tematyczny dotyczył zapotrzebowania na szkolenia w zakresie wzmocnienia potencjału kadr włączenia społecznego.

Wykres 15. Zainteresowanie PCPR-ów szkoleniami w zakresie wzmocnienia potencjału kadr włączenia społecznego (N=13)

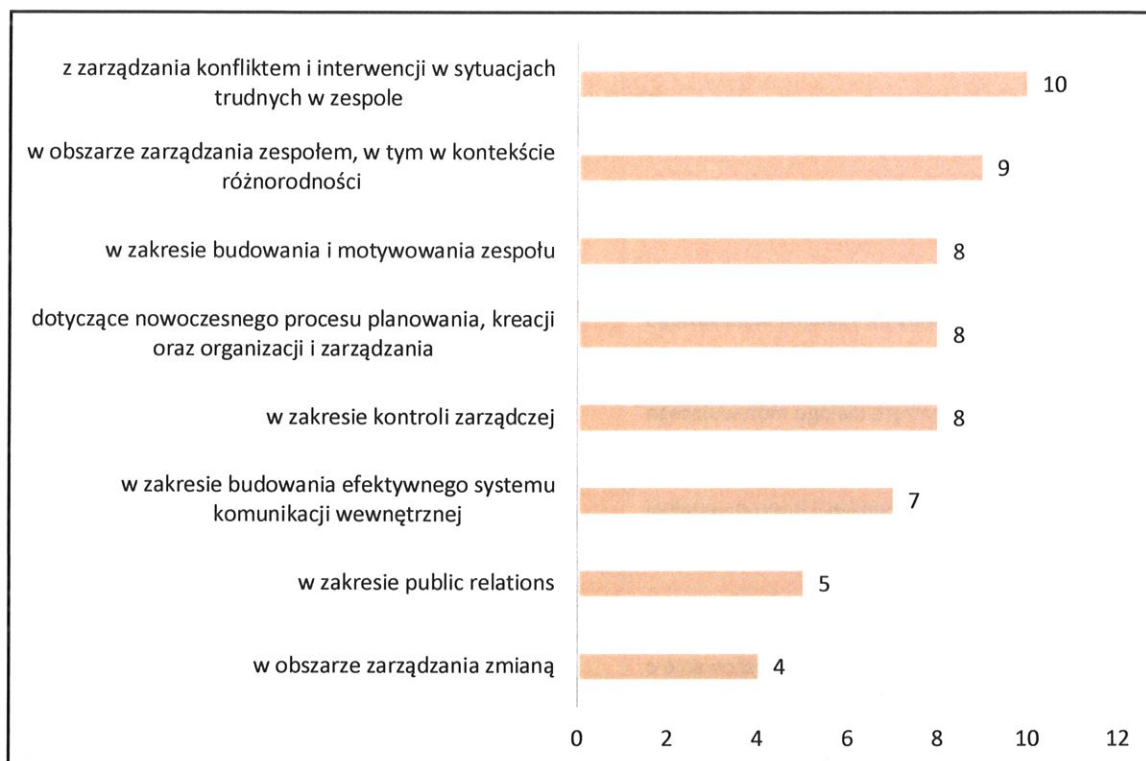

Źródło: opracowanie własne

Zapotrzebowanie na szkolenia w tym obszarze tematycznym zgłosiło łącznie 91 pracowników powiatowych centr pomocy rodzinie. Najwięcej PCPR-ów zgłosiło zapotrzebowanie na szkolenia dotyczące: obciążenia pracą i stresem z tego wynikającym (69%), w obszarze wypalenia zawodowego (62%), zarządzania emocjami w sytuacjach trudnych (62%), technik przewyższania trudności komunikacyjnych w pracy z klientem (62%).

Pytania w kwestionariuszu ankiety dotyczyły również zapotrzebowania na szkolenia dla kadry zarządzającej. 12 PCPR-ów zgłosiło potrzebę przeszkolenia w tym temacie 26 pracowników zajmujących kierownicze stanowiska. Szczegółowa tematyka szkoleń została zaprezentowana na poniższym wykresie.

Wykres 16. Zainteresowanie PCPR-ów szkoleniami dla kadry zarządzającej (N=13)

Źródło: opracowanie własne

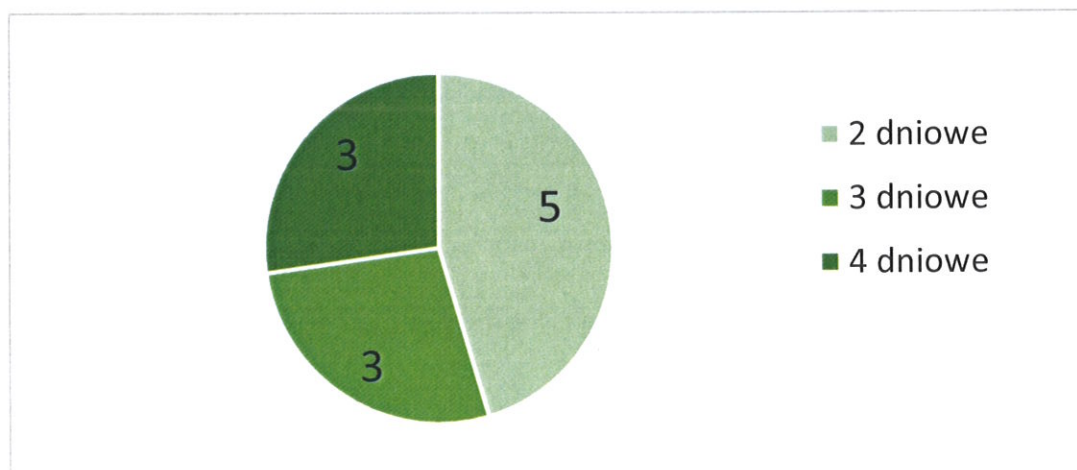
W kolejnych pytaniach ankiety respondenci zostali zapytani o to, czy chcieliby uczestniczyć w szkoleniach: z zakresu zarządzania i organizacji usług społecznych (Moduł I), z zakresu opracowywania i realizacji indywidualnych planów usług społecznych (Moduł II), z zakresu organizacji społeczności lokalnej (Moduł III). Ze wszystkich PCPR zgłoszono do udziału w szkoleniach 1 pracownika. Z zebranych informacji wynika, że 6 PCPR zgłosiło chęć udziału w warsztatach w zakresie tworzenia i wdrażania lokalnych planów deinstytucjonalizacji usług społecznych (LPDI), 10 PCPR jest zainteresowanych udziałem w 4 - dniowych superwizjach pracy socjalnej oraz tyle samo wzięciem udziału w kursach specjalistycznych. Ponadto 13 PCPR zgłosiło zainteresowanie specjalizacjami I stopnia, 6 – specjalizacjami II stopnia oraz 5 szkoleniami dla kandydatów na superwizorów.

W dalszej kolejności pytań respondentów zapytano o potrzebę wsparcia w postaci doradztwa w obszarze włączenia społecznego. 9 PCPR zgłosiło zainteresowanie. Rozkład odpowiedzi przedstawia się w następujący sposób:

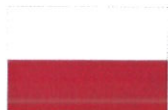
- doradztwo w zakresie wspomaganie więzi rodzinnych i deinstytucjonalizacji systemu pieczy zastępczej, rozwoju rodzinnych form pieczy zastępczej – **9 PCPR**,
- doradztwo w zakresie tworzenia i wdrażania lokalnych dokumentów strategicznych dotyczących obszaru polityki społecznej, w tym LPDI – **6 PCPR**,
- doradztwo w zakresie tworzenia oraz wspierania istniejących centrów usług społecznych, rozwoju i integracji usług zdrowotnych i społecznych oraz procesu deinstytucjonalizacji – **3 PCPR**,
- doradztwo w zakresie opracowania i aktualizacji dokumentów strategicznych dla jst, tj. wprowadzenie do dokumentów strategicznych JST na terenie województwa podlaskiego zapisów dotyczących ES i/lub tworzenia lokalnych planów rozwoju ES – **2 PCPR**,
- doradztwo w zakresie stosowania aspektów społecznych – w szczególności klauzul społecznych w zamówieniach publicznych z udziałem PS – **2 PCPR**.

Informacje zebrane w drodze przeprowadzonej analizy potrzeb szkoleniowo - doradczych wskazują na fakt, iż 11 PCPR zainteresowanych jest udziałem w wizytach studyjnych (44 pracowników). Preferowany czas wizyt studyjnych zaprezentowano na poniższym obrazie graficznym.

Wykres 17. Preferowany czas trwania wizyt studyjnych (N=13)

Źródło: opracowanie własne

Respondenci zostali zapytani również o to jakie regiony/województwa wizyt studyjnych preferują. Wskazano następujące regiony:

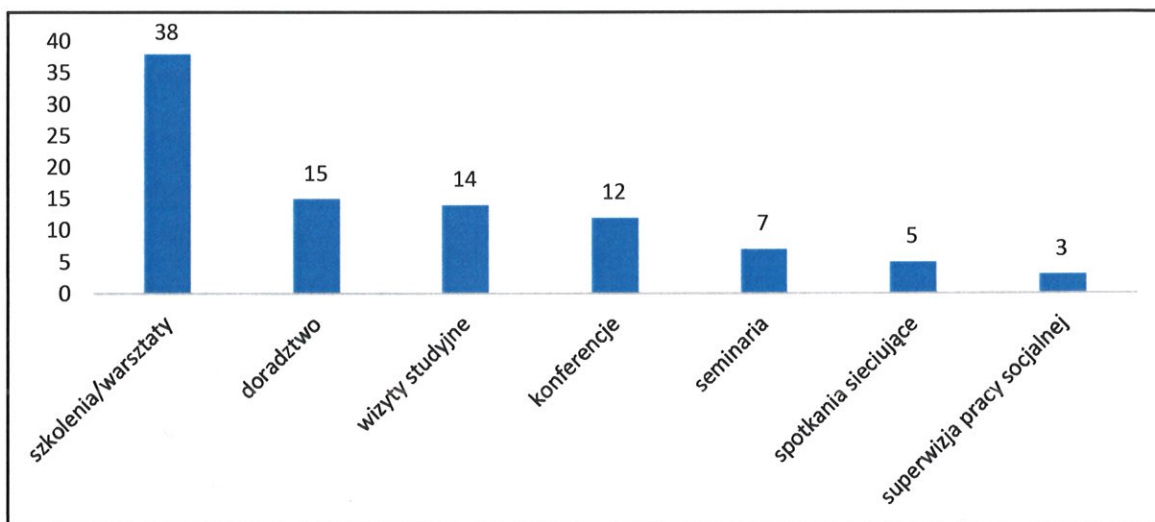
- pomorskie – 3 wskazania,
- małopolskie – 2 wskazania,
- podkarpackie – 1 wskazanie,
- wielkopolskie – 1 wskazanie,
- dolnośląskie – 1 wskazanie,
- podlaskie – 1 wskazanie.

3.4 Urzędy Gmin/Miast

Kwestionariusz ankiety w formie elektronicznej został rozesłany do 118 jednostek tj. do 79 urzędów gmin oraz 39 urzędów miast. Efektem ankietyzacji 118 urzędów miast oraz urzędów gmin było pozyskanie odpowiedzi z 56 jednostek (47% ogółu), w tym 33 z urzędów gmin i 23 z urzędów miast. Zwrot ankiet wyniósł odpowiednio: 41% oraz 59%. Ankietowane urzędy miast i gmin wskazały, że w ich jednostkach zatrudnionych jest łącznie 3403 osoby.

Ankietowani określali preferencje pracowników poszczególnych urzędów gmin/miast dotyczące podnoszenia kwalifikacji, którymi formami byliby zainteresowani najbardziej oraz jaką tematyką. Pierwsze pytanie miało charakter filtrujący i dotyczyło chęci udziału w bezpłatnych działaniach podnoszących kwalifikacje lub kompetencje zawodowe, organizowanych przez ROPS w latach 2024-2025 w ramach projektu „Koordynacja działań w zakresie polityki społecznej w województwie podlaskim”. Zainteresowanie wyraziło 41 spośród 56 badanych urzędów gmin i miast tj. 73,2%.

Wykres 18. *Formy podnoszenia kwalifikacji, którymi zainteresowane są urzędy gmin i miast (N=41)*

Źródło: opracowanie własne

Ankietowani przedstawiciele urzędów gmin i miast wskazywali, że najatrakcyjniejszymi formami działania podnoszącymi kwalifikacje lub kompetencje zawodowe, organizowane przez ROPS są szkolenia i warsztaty, doradztwo i wizyty studyjne. Najmniejszym zainteresowaniem cieszyły się: superwizja pracy socjalnej oraz spotkania sieciujące.

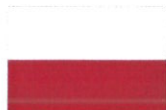

Tabela 4. Zainteresowanie szkoleniami podnoszącymi kwalifikacje zawodowe w obszarze włączenia społecznego (N=41)

Tematyka szkoleń	Liczba UG i UM	Liczba osób zainteres.	Potrzeby i oczekiwania odnośnie szkolenia
Wspomaganie więzi rodzinnych oraz wspieranie rodzin	18	63	<ul style="list-style-type: none"> ○ praktyczne warsztaty ○ wspieranie aktywności społecznej rodziny, wspieranie rodziny ○ wskazanie koncepcji działania
Opracowanie i realizacja projektów socjalnych i kontraktów socjalnych/ wywiady środowiskowe	7	18	<ul style="list-style-type: none"> ○ większe wsparcie dla rodzin potrzebujących pomocy
Zmiany w ustawie o pomocy społecznej	10	27	<ul style="list-style-type: none"> ○ wspieranie aktywności społecznej rodziny ○ przedstawienie zmian legislacyjnych
W zakresie ekonomii społecznej i wsparcia podmiotów ekonomii społecznej	19	44	<ul style="list-style-type: none"> ○ większe wsparcie dla rodzin potrzebujących pomocy ○ zdobycie wiedzy ○ pomoc rodzinom nie radzącym z podstawowymi potrzebami życiowymi ○ zagadnienia administracyjno-prawne związane z powoływaniem PES/PS oraz ich funkcjonowaniem ○ rozliczanie i kontrola zadań; formy współpracy JST z podmiotami ekonomii społecznej ○ przedstawienie możliwości prawnych

Tematyka szkoleń	Liczba UG i UM	Liczba osób zainteres.	Potrzeby i oczekiwania odnośnie szkolenia
Tworzenie i prowadzenie podmiotów zatrudnienia socjalnego (PZS)	12	25	<ul style="list-style-type: none"> ○ zdobycie wiedzy ○ aspekty finansowe i księgowość, zarządzanie finansami w PES/PS ○ planowanie strategiczne w PES/PS ○ tworzenie biznesplanów/planów restrukturyzacji oraz marketing PES/PS ○ zarządzanie projektami w PES/PS ○ źródła finansowania PES/PS ○ doskonalenie umiejętności społecznych i interpersonalnych kadry PES/PS
Uwrażliwienie na kwestie różnorodności i niedyskryminacji grup społecznych	14	34	<ul style="list-style-type: none"> ○ zdobycie wiedzy ○ szkolenie z zakresu różnorodności i integracji ma na celu zrozumienie, w jaki sposób ludzie o różnym pochodzeniu, kulturze, wieku, rasie, płci, seksualności, religii, warunkach fizycznych i przekonaniach mogą najlepiej harmonijnie współpracować
Obsługa i wsparcie integracji cudzoziemców	10	16	-

Źródło: Opracowanie własne

Ankietowanym zadano pytanie czy planują w najbliższym czasie utworzenie CUS. Z 56 biorących udział w badaniu urzędów gmin i miast 8 udzieliło pozytywnej odpowiedzi.

W kolejnych pytaniach ankiety respondenci zostali zapytani o to, czy chcieliby uczestniczyć w szkoleniach: z zakresu zarządzania i organizacji usług społecznych (Moduł I), z zakresu opracowywania i realizacji indywidualnych planów usług społecznych (Moduł II), z zakresu

organizacji społeczności lokalnej (Moduł III). Ze wszystkich ankietowanych urzędów miast i gmin odnotowano łącznie do przeszkolenia 80 pracowników (z czego Moduł I – 26 osób, Moduł II – 25 osób i Moduł III – 29 osób).

Z zebranych informacji wynika, że 16 urzędów miast i gmin zgłosiło chęć udziału w warsztatach w zakresie tworzenia i wdrażania lokalnych planów deinstytucjonalizacji usług społecznych (LPDI), 8 urzędów miast i gmin jest zainteresowanych udziałem w 4 dniowych superwizjach pracy socjalnej oraz tyle samo wzięciem udziału w kursach specjalistycznych. Ponadto 9 urzędów gmin i miast zgłosiło zainteresowanie specjalizacjami I stopnia, 10 – specjalizacjami II stopnia oraz 11 szkoleniami dla kandydatów na superwizorów.

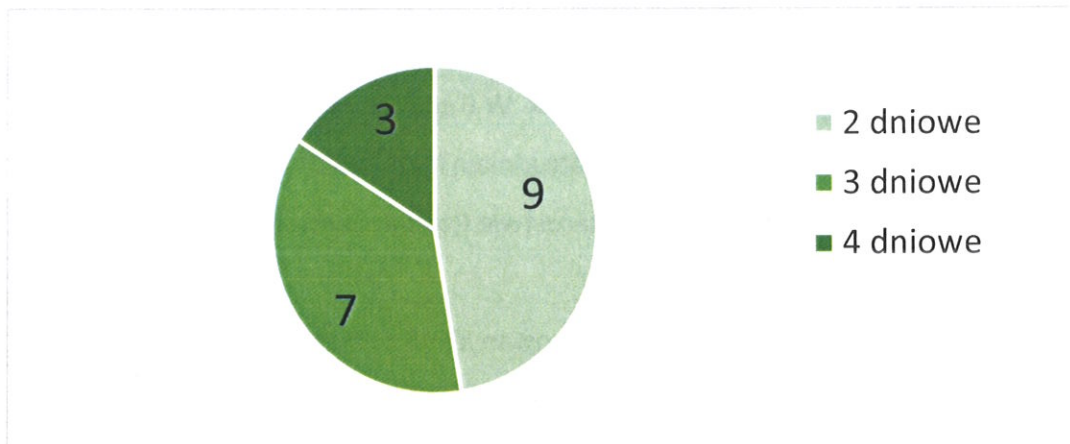
W dalszej kolejności pytań respondentów zapytano o potrzebę wsparcia w postaci doradztwa w obszarze włączenia społecznego. 21 jednostek zgłosiło zainteresowanie.

Rozkład odpowiedzi przedstawia się w następujący sposób:

- doradztwo w zakresie wspomaganie więzi rodzinnych i deinstytucjonalizacji systemu pieczy zastępczej, rozwoju rodzinnych form pieczy zastępczej – **10 wskazań**,
- doradztwo w zakresie tworzenia i wdrażania lokalnych dokumentów strategicznych dotyczących obszaru polityki społecznej, w tym LPDI – **15 wskazań**,
- doradztwo w zakresie tworzenia oraz wspierania istniejących centrów usług społecznych, rozwoju i integracji usług zdrowotnych i społecznych oraz procesu deinstytucjonalizacji – **13 wskazań**,
- doradztwo w zakresie opracowania i aktualizacji dokumentów strategicznych dla JST, tj. wprowadzenie do dokumentów strategicznych JST na terenie województwa podlaskiego zapisów dotyczących ES i/lub tworzenia lokalnych planów rozwoju ES – **17 wskazań**,
- doradztwo w zakresie stosowania aspektów społecznych – w szczególności klauzul społecznych w zamówieniach publicznych z udziałem PS – **11 wskazań**,

Informacje zebrane w drodze przeprowadzonej analizy potrzeb szkoleniowo - doradczych wskazują na fakt, iż 19 jednostek zainteresowanych jest udziałem w wizytach studyjnych (57 pracowników). Preferowany czas wizyt studyjnych zaprezentowano na poniższym obrazie graficznym.

Wykres 19. Preferowany czas trwania wizyt studyjnych (N=41)

Źródło: opracowanie własne

Respondenci zostali zapytani również o to jakie regiony/województwa wizyt studyjnych preferują. Wskazano następujące regiony:

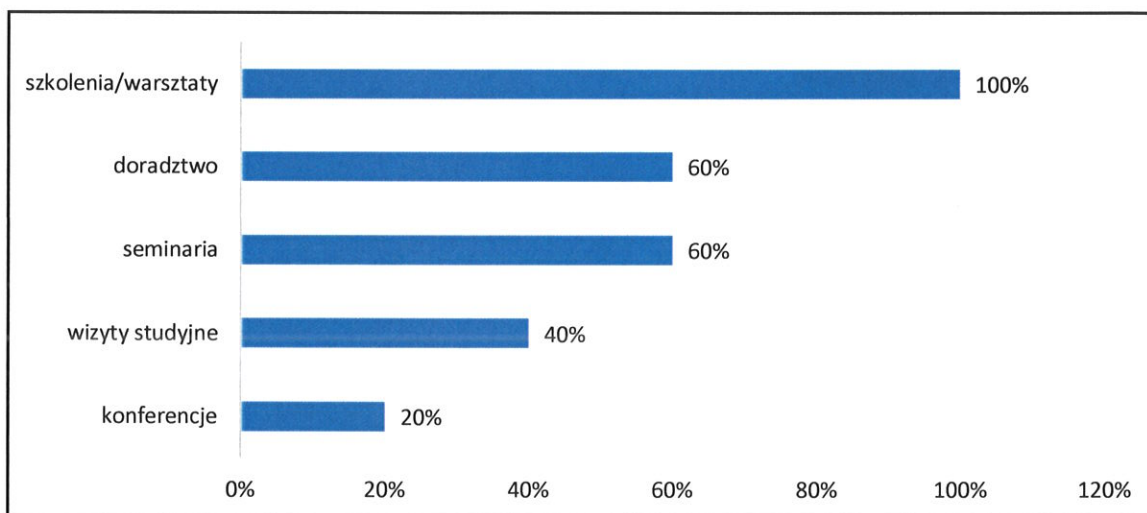
- małopolskie – 3 wskazania,
- pomorskie – 2 wskazania,
- zachodniopomorskie – 1 wskazanie,
- wielkopolskie – 1 wskazanie,
- dolnośląskie – 1 wskazanie,
- świętokrzyskie – 1 wskazanie,
- warmińsko – mazurskie – 1 wskazanie,
- wielkopolskie – 1 wskazanie,
- podlaskie – 1 wskazanie,
- mazowieckie – 1 wskazanie.

3.5 Starostwa powiatowe

Na terenie województwa podlaskiego jest 14 starostw powiatowych. Aktywny udział w badaniu wzięło 6, co stanowiło 43% ogółu jednostek. W 6 starostwach biorących udział w badaniu ankietowani wskazali, że ich jednostki zatrudniają łącznie 526 pracowników. Najwięcej pracowników zatrudnionych jest w Starostwie Powiatowym w Białymstoku i w Mońkach.

Z analizy formularzy ankiety wynika, że 83% ankietowanych (5 z 6 SP), biorących udział w badaniu, jest zainteresowanych udziałem w bezpłatnych działaniach (m.in. szkoleniach, warsztatach) podnoszących kwalifikacje lub kompetencje zawodowe, organizowanych przez ROPS w latach 2024-2025. Tylko 1 starostwo powiatowe nie było zainteresowane udziałem w bezpłatnych działaniach organizowanych przez ROPS. Wśród najczęściej wskazywanych form podnoszenia kwalifikacji wymieniano szkolenia/warsztaty. Nieco mniejszym zainteresowaniem cieszyły się seminaria, doradztwo i wizyty studyjne. Najbardziej typową formą podnoszenia kwalifikacji były konferencje.

Wykres 20. Formy podnoszenia kwalifikacji, którymi zainteresowane są starostwa powiatowe (N=5)

Źródło: opracowanie własne

Z przeprowadzonej diagnozy potrzeb szkoleniowo-doradczej wynika, że pracownicy 83% starostw (5 z 6 ankietowanych SP) są zainteresowani udziałem w szkoleniach podnoszących kwalifikacje zawodowe w obszarze włączenia społecznego. Największe zainteresowanie budziło szkolenie dotyczące wspomagania więzi, w zakresie ekonomii społecznej i wsparcia

podmiotów ekonomii społecznej oraz dot. uwrażliwienia na kwestie różnorodności i niedyskryminacji grup społecznych.

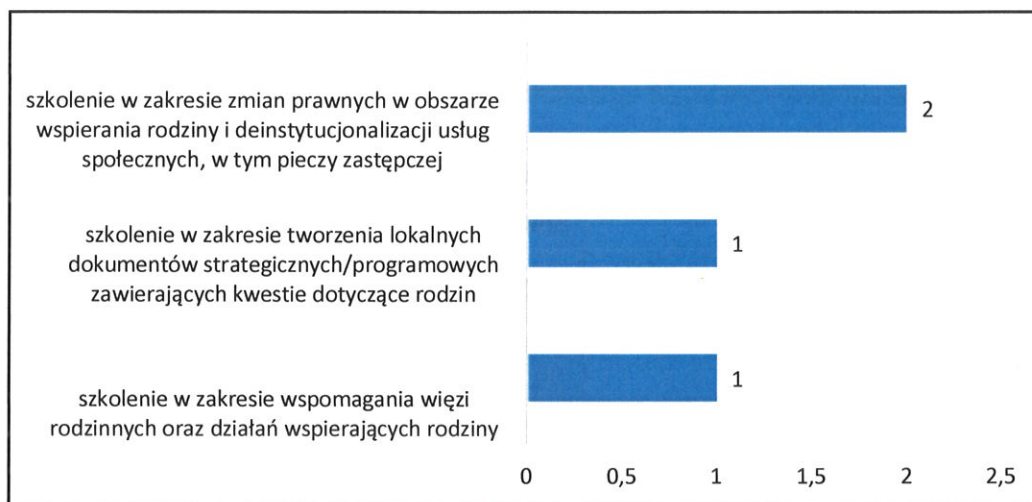
Tabela 5. Zestawienie obrazujące tematykę szkoleń preferowaną przez starostwa powiatowe oraz liczba pracowników zainteresowanych udziałem (N=5)

Tematyka szkoleń	Liczba starostw powiatowych	Liczba pracowników zainteresowanych udziałem w szkoleniu
Szkolenia z zakresu wspomagania więzi rodzinnych oraz wspierania rodzin	3	7
Zmian ustawy o pomocy społecznej	1	3
Szkolenie w zakresie ekonomii społecznej i wsparcia podmiotów ekonomii społecznej	2	5
Tworzenie i prowadzenie podmiotów zatrudnienia socjalnego (PZS)	1	1
Uwrażliwienie na kwestie różnorodności i niedyskryminacji grup społecznych	2	3
Szkolenie związane z obsługą i wsparciem integracji cudzoziemców	1	1

Źródło: opracowanie własne

Respondenci zostali zapytani w badaniu o to, jakimi szkoleniami z zakresu wspomagania więzi rodzinnych oraz wspierania rodzin byłoby najbardziej zainteresowani. Poniżej wskazano rozkład odpowiedzi.

Wykres 21. Zainteresowanie starostw powiatowych szkoleniami z zakresu wspomagania więzi rodzinnych oraz wspierania rodzin (N=3)

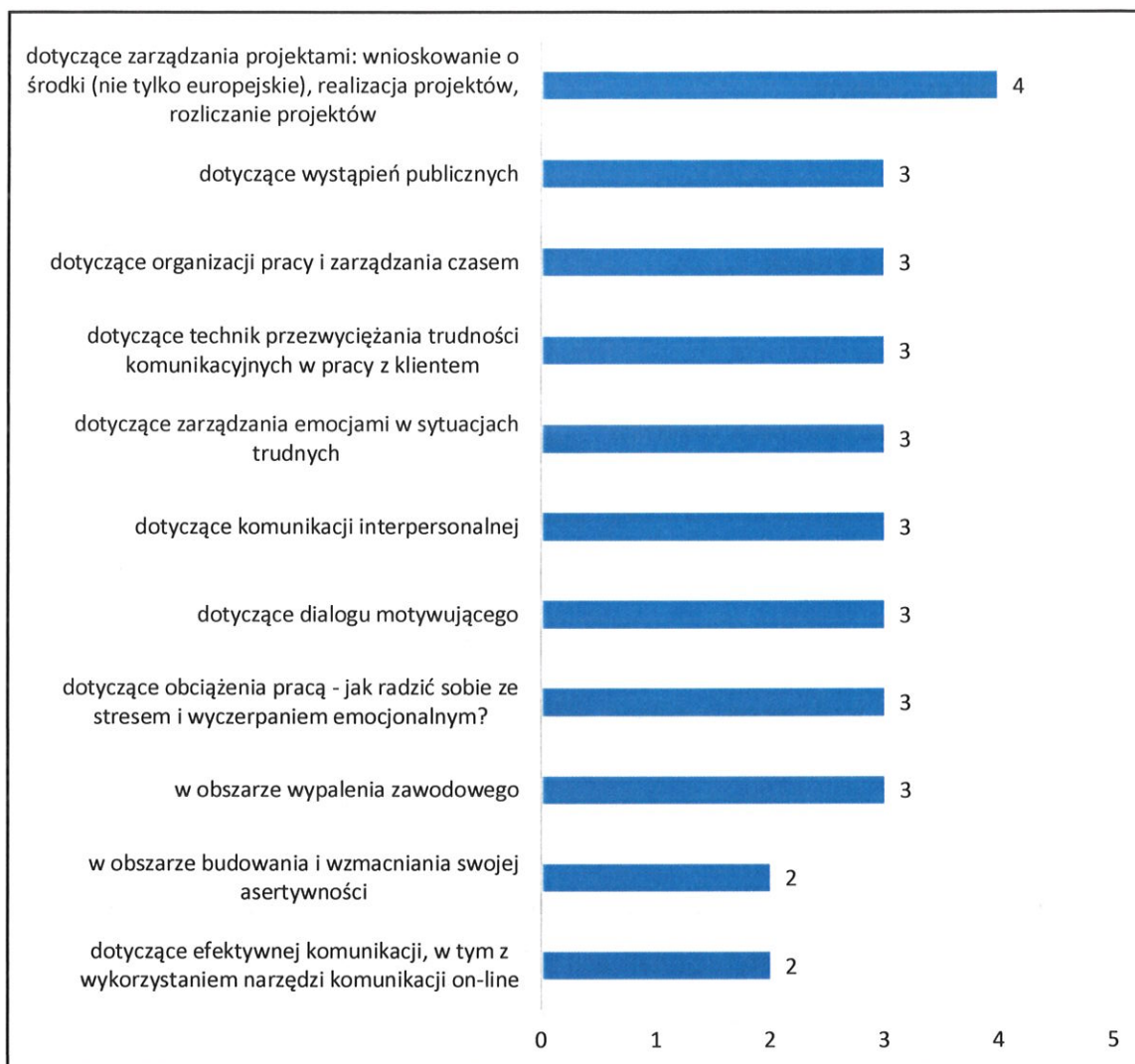
Źródło: opracowanie własne

Starostwa powiatowe, które wypełniły ankietę zgłosiły 7 osób zainteresowanych udziałem w powyższych szkoleniach. Preferowana długość szkoleń, jaką wskazały wszystkie starostwa powiatowe biorące udział w badaniu to 1 dzień (5 wskazań).

Jedno z pytań w kwestionariuszu ankiety dotyczyło szkoleń dotyczących usług społecznych i deinstytucjonalizacji w obszarze różnych grup społecznych. Analiza odpowiedzi wskazuje, że spośród starostw z województwa podlaskiego biorących udział w badaniu zainteresowanie szkoleniami wskazała tylko jedna jednostka, która zgłosiła do udziału w szkoleniu 2 pracowników.

Kolejne pytanie w narzędziu badawczym dotyczyło szkoleń w zakresie wzmocnienia potencjału kadr włączenia społecznego. Na poniższym wykresie przedstawiono liczbę starostw powiatowych z terenu województwa podlaskiego zainteresowanych poszczególnymi szkoleniami w tym obszarze.

Wykres 22. Zainteresowanie szkoleniami w zakresie wzmocnienia potencjału kadr włączenia społecznego (N=5)

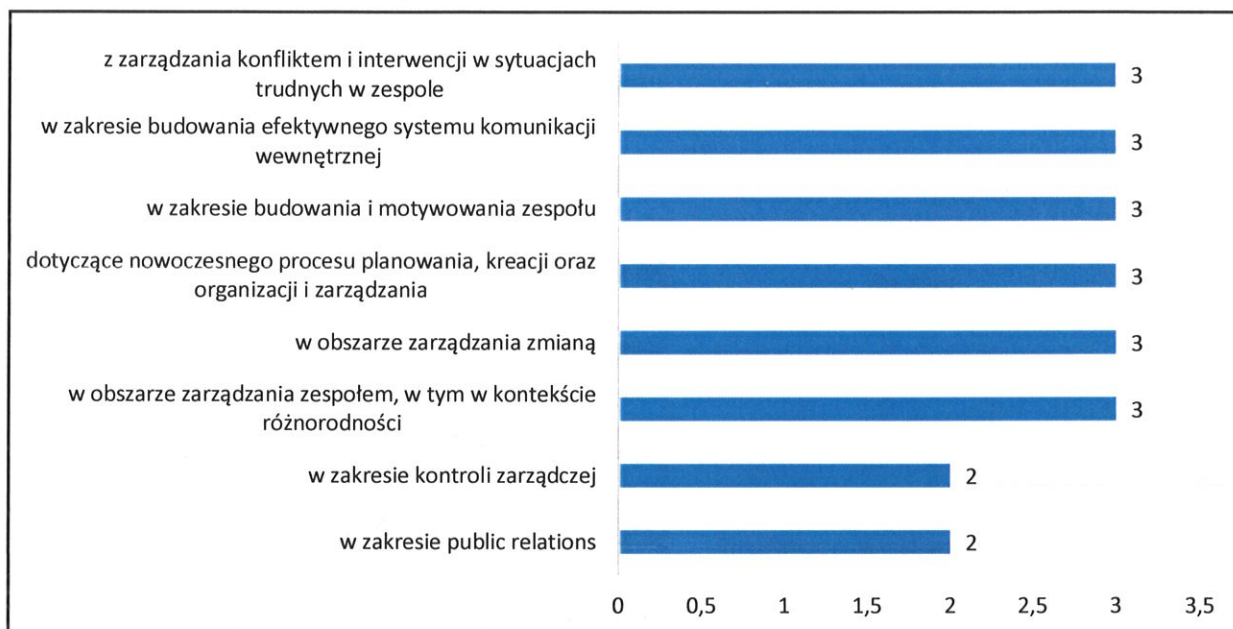

Źródło: opracowanie własne

Z analizy formularzy ankiet wynika, że starostwa powiatowe biorące udział w badaniu (tj. 5 jednostek) wyrażają chęć uczestnictwa w szkoleniach. Największe zainteresowanie (80%) wzbudziło szkolenie dotyczące zarządzania projektami: wnioskowanie o środki (nie tylko europejskie), realizacja projektów a także rozliczanie projektów. Najmniejsze zainteresowanie (40%) dotyczyło szkoleń w obszarze budowania i wzmocnienia swojej asertywności oraz dotyczące efektywnej komunikacji, w tym z wykorzystaniem narzędzi komunikacji on-line. Chęć udziału w szkoleniach w zakresie wzmocnienia potencjału kadr zgłosiło 91 osób. Jednym z aspektów przeprowadzonej analizy było również poznanie potrzeb dotyczących podniesienia umiejętności ściśle związanych z pracą zawodową w gronie kadry zarządzającej.

Zaproponowano respondentom do wyboru 8 szkoleń, które skupiają się na rozwijaniu umiejętności interpersonalnych, komunikacyjnych oraz zawodowych. Liczba osób, która wyraziła chęć udziału w szkoleniach wyniosła 38. Rozkład odpowiedzi zaprezentowano na poniższym obrazie graficznym.

Wykres 23. Zainteresowanie starostw powiatowych szkoleniami dla kadry zarządzającej (N=5)

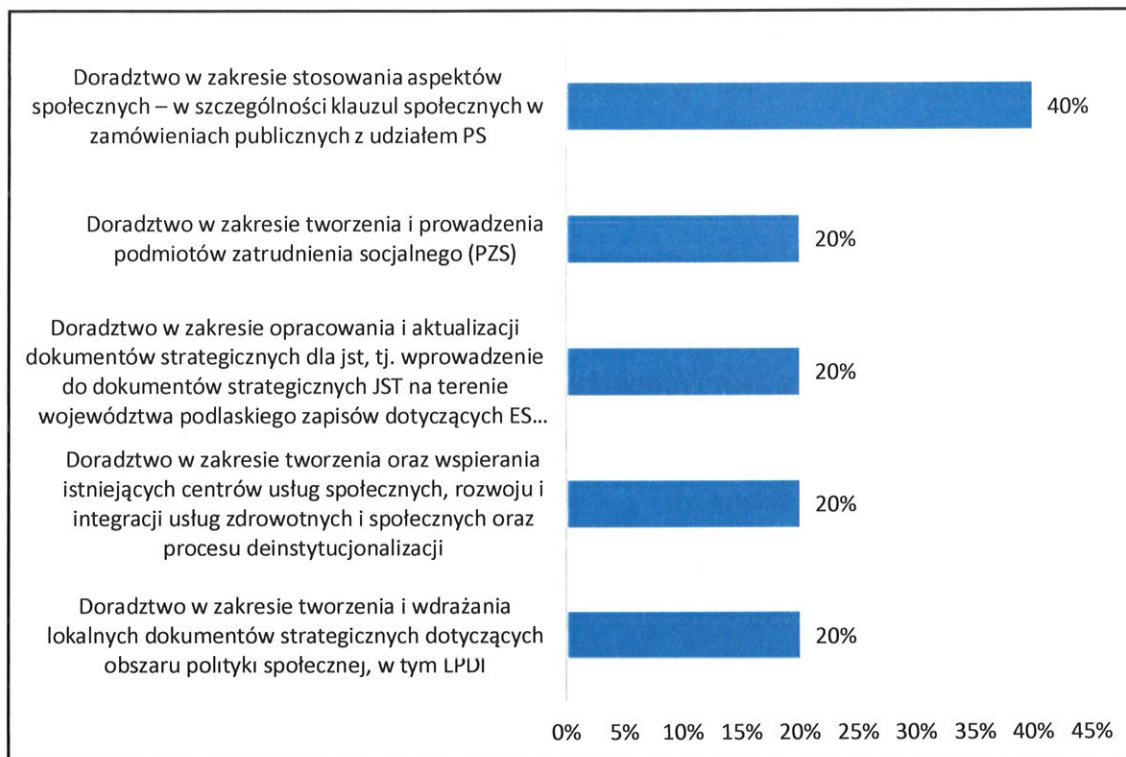

Źródło: opracowanie własne

Następne pytanie zadane w ankiecie dotyczyło udziału w warsztatach w zakresie tworzenia i wdrażania lokalnych planów deinstytucjonalizacji usług społecznych (LPDI). Wśród uczestniczących w badaniu jedynie 2 starostwa (40%) wskazały chęć uczestnictwa w powyższych warsztatach.

W toku prowadzonego badania poproszono o udzielenie odpowiedzi na następujące pytanie: „Czy chcieliby Państwo skorzystać ze wsparcia świadczonego przez doradców Regionalnego Ośrodka Polityki Społecznej w obszarze włączenia społecznego?”. Skala zainteresowania doradztwem wśród starostw na obszarze województwa podlaskiego jest niewielka (2 z 5 SP). Analizując dane procentowe można zaobserwować, iż największe zainteresowanie wzbudziło doradztwo w zakresie stosowania aspektów społecznych – w szczególności klauzul społecznych w zamówieniach publicznych z udziałem PS.

Wykres 24. Odsetek starostw powiatowych z terenu województwa podlaskiego zainteresowanych poszczególną tematyką doradztwa (N=5)

Źródło: opracowanie własne

Ostatnim etapem analizy było określenie zainteresowania wizytami studyjnymi, ich preferowanym czasem trwania, a także kierunkiem. Analiza odpowiedzi wskazuje, że spośród starostw biorących udział w badaniu zainteresowanych wizytami studyjnymi było 20% ankietowanych (1 starostwo). Preferowany czas trwania wizyty studyjnej to 2 dni oraz wskazane miejsce, w którym ma się odbyć wizyta to województwo podlaskie.

3.6 Domy Pomocy Społecznej - wyniki badania

Na terenie województwa podlaskiego działają łącznie 23 domy pomocy społecznej (DPS):

- 1) *Dom Pomocy Społecznej im. Jana Pawła II w Brańsku*
- 2) *Dom Pomocy Społecznej ROKITNIK w Białowieży*
- 3) *Dom Pomocy Społecznej w Łomży*
- 4) *Dom Pomocy Społecznej dla Dzieci i Młodzieży Zgromadzenia Sióstr Franciszkanek Rodziny Maryi w Augustowie ul. Studzieniczna 2*
- 5) *Dom Pomocy Społecznej dla Dzieci i Młodzieży Zgromadzenia Sióstr Franciszkanek Rodziny Maryi w Augustowie ul. 3-go Maja 57*

- 6) *Dom Pomocy Społecznej w Choroszczy*
- 7) *Dom Pomocy Społecznej w Czerewkach*
- 8) *Dom Pomocy Społecznej Zgromadzenia Sióstr Franciszkanek Rodziny Maryi w Sejnach*
- 9) *Dom Pomocy Społecznej „KALINA” w Suwałkach*
- 10) *Dom Pomocy Społecznej „Jawor” w Jałowie*
- 11) *Dom Pomocy Społecznej w Uhowie*
- 12) *Dom Pomocy Społecznej „Dom Kombatanta” w Mocieszach*
- 13) *Dom Pomocy Społecznej w Mońkach*
- 14) *Dom Pomocy Społecznej p. w. św. Franciszka z Asyżu w Tykocinie*
- 15) *Dom Pomocy Społecznej „Spokojna Przystań” w Garbarach*
- 16) *Dom Pomocy Społecznej w Kozarzach*
- 17) *Powiatowy Dom Pomocy Społecznej w Siemiatyczach*
- 18) *Dom Pomocy Społecznej w Białymstoku ul. Świerkowa 9*
- 19) *Dom Pomocy Społecznej w Białymstoku ul. Baranowicka 203*
- 20) *Dom Pomocy Społecznej im. Wiktorii Kowalewskiej w Łomży*
- 21) *Dom Pomocy Społecznej w Grajewie*
- 22) *Dom Pomocy Społecznej Zgromadzenia Sióstr Franciszkanek od Cierpiących w
Białymstoku*
- 23) *Dom Pomocy Społecznej w Mścichach*

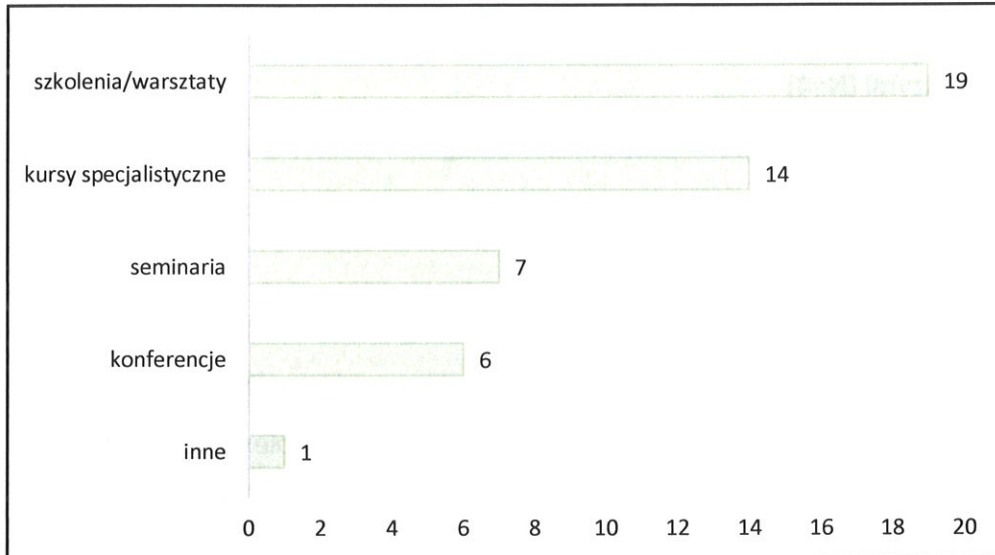
Aktywny udział w badaniu wzięło 19 DPS, co stanowi 83% ogółu jednostek. Pytania w kwestionariuszu ankiety dotyczyły zapotrzebowania pracowników DPS na szkolenia organizowane przez ROPS w latach 2024-2025 w ramach projektu „Koordynacja działań w zakresie polityki społecznej w województwie podlaskim”. 19 DPS, biorących udział w badaniu wskazało, że ich jednostki zatrudniają łącznie 1584 pracowników. Największą kadrą dysponują:

Dom Pomocy Społecznej w Białymstoku (ul. Baranowicka 203), Dom Pomocy Społecznej w Choroszczy, Dom Pomocy Społecznej w Białymstoku ul. Świerkowa 9 oraz Dom Pomocy Społecznej "Spokojna Przystań" w Garbarach.

Z przeprowadzonego badania wynika, że wszystkie DPS-y, które wzięły aktywny udział w badaniu są zainteresowane udziałem w bezpłatnych działaniach organizowanych przez ROPS

w latach 2024-2028. Na poniższym wykresie przedstawiono liczbę domów pomocy społecznej z terenu województwa podlaskiego zainteresowanych poszczególnymi formami wsparcia.

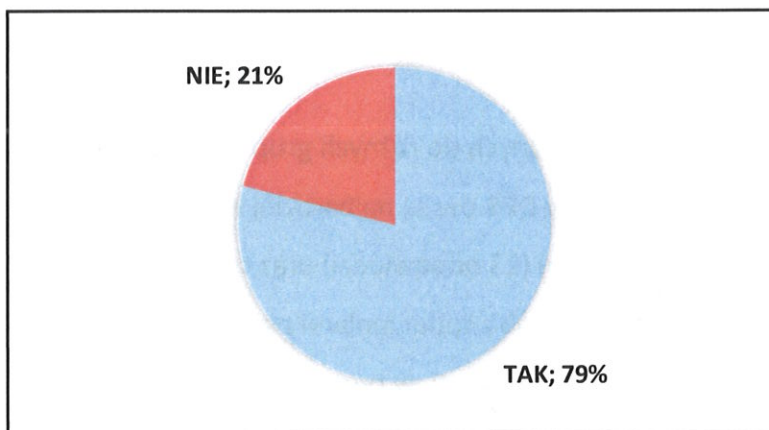
Wykres 25. Formy podnoszenia kwalifikacji, którymi zainteresowane są DPS-y (N=19)

Źródło: opracowanie własne

Z diagnozy potrzeb szkoleniowych wynika, że pracownicy niemal 80% DPS zainteresowani są udziałem w szkoleniach podnoszących kwalifikacje zawodowe w obszarze włączenia społecznego.

Wykres 26. Zainteresowanie udziałem w szkoleniach podnoszących kwalifikacje zawodowe w obszarze włączenia społecznego (N=19)

Źródło: opracowanie własne

Beneficjenci badania zostali zapytani o to, jakimi szkoleniami w zakresie deinstytucjonalizacji i „otwierania się placówek” na usługi środowiskowe byłiby zainteresowani. Poniżej wymieniono wskazywane odpowiedzi i ich częstotliwość.

- zagadnienia w obszarze włączenia społecznego (N=15)
- informacje dotyczące deinstytucjonalizacji placówek całodobowej opieki nad osobami starszymi (N=4)
- opis szczegółowych standardów krótkoterminowego świadczenia wsparcia przez domy pomocy społecznej, w tym tematyka opieki wytchnieniowej oraz mieszkalnictwa treningowego (N=2)
- koordynacja działań dotycząca usług społecznych i zdrowotnych w środowisku; stosowanie ustawy o ochronie zdrowia psychicznego w praktyce (N=1)
- usługi asystenckie, opiekuńcze i specjalistyczne opiekuńcze, wspieranie rodziny (poza szeroko rozumianą pracą z rodziną, także praca podwórkowa i rodziny wspierające), oprócz tego tematyka usług w postaci mieszkań wspomaganych (N=1)
- terapie zajęciowe; dobre praktyki (N=1)
- z zakresu specjalizacji z organizacji pomocy społecznej (N=1)

Preferowana długość szkoleń, jaką wskazywali pracownicy DPS to:

- 1 dzień – 10 wskazań,
- 2 dni – 4 wskazania,
- 3 dni – 1 wskazanie,
- brak odpowiedzi – 4 wskazania.

Jedno z pytań w ankiecie dotyczyło szkoleń skierowanych do różnych grup społecznych.

Analiza odpowiedzi wskazuje na fakt, iż pracownicy DPS-ów są najbardziej zainteresowani szkoleniami na rzecz osób z niepełnosprawnościami (13 odpowiedzi) oraz osób starszych (12 odpowiedzi). Ponadto 8 wskazań dotyczyło grupy osób z zaburzeniami psychicznymi i w kryzysie psychicznym i 2 wskazania dotyczyły rodziny i dzieci, w tym dzieci z niepełnosprawnościami.

Beneficjenci badania zostali również zapytani o to, jakie są ich specjalne oczekiwania i potrzeby wobec szkoleń dotyczących poszczególnych grup społecznych. Zebrano następujące informacje:

- praca z trudnym klientem,
- podnoszenie kwalifikacji,
- szkolenia, które uzupełniają luki w umiejętnościach i wiedzy pracowników na temat pracy z osobami starszymi i niepełnosprawnymi,
- zmiany prawne w pomocy różnym grupom,
- opieka i wsparcie dla osób starszych, również wsparcie dla pracowników,
- szkolenia warsztatowe, około 100 osób,
- pierwsza pomoc przedmedyczna,
- formy pracy z seniorami,
- motywowanie do udziału w zajęciach terapeutycznych,
- praca z osobą zaburzoną psychicznie i aktywizacja osób starszych,
- poszerzenie wiedzy nt. usług bytowych, opiekuńczych i wspomagających,
- adaptacja mieszkaniowa,
- zachowania agresywne,
- rodziny roszczeniowe,
- superwizja.

Z przeprowadzonej diagnozy wynika, że pracownicy 84% ankietowanych DPS są zainteresowani realizacją kursów specjalistycznych. Wszystkie DPS-y zgłosiły łącznie 17 osób zainteresowanych specjalizacją I stopnia w zawodzie pracownik socjalny I stopnia, 16 osób specjalizacją II stopnia w zawodzie pracownik socjalny. Ponadto DPS-y zgłosiły łącznie 15 kandydatów na superwizorów.

4. Wnioski z diagnozy

Ośrodki Pomocy Społecznej

- 1) Wszystkie OPS-y, które wzięły udział w badaniu (N=100) są zainteresowane wsparciem szkoleniowo-doradczym oferowanym przez ROPS w Białymstoku w ramach projektu. Największe zainteresowanie wykazano warsztatami i szkoleniami, superwizją pracy socjalnej oraz doradztwem.
- 2) Najwięcej OPS zainteresowanych jest szkoleniem ze zmian w ustawie o pomocy społecznej oraz wspomaganie więzi rodzinnych i wspieraniem rodzin. Analizując liczbę zainteresowanych osób, najwięcej chętnych zanotowano przy szkoleniach dotyczących poziomu bezpieczeństwa osobistego podczas wykonywania czynności zawodowych oraz przy zmianach w ustawie o pomocy społecznej.
- 3) Zapotrzebowania OPS-ów na szkolenia w zakresie wzmocnienia potencjału kadr włączenia społecznego zgłosiło łącznie 515 pracowników. Najwięcej OPS-ów zgłosiło zapotrzebowanie na szkolenia dotyczące: obciążenia pracą i stresem z tego wynikającym, wypalenia zawodowego, zarządzania projektami.
- 4) Najwięcej OPS zgłosiło potrzebę szkoleń dotyczących rozwoju usług społecznych i deinstytucjonalizacji na rzecz osób starszych i osób z niepełnosprawnościami. Łącznie szkoleniami na rzecz wyżej wskazanych grup zainteresowanie wyraziło 370 pracowników OPS.
- 5) Do udziału w szkoleniach dla kadry zarządzającej zgłoszono 152 osoby. Najczęściej wskazywane tematy dotyczyły: kontroli zarządczej, zarządzania zespołem, zarządzania konfliktem oraz interwencjami w sytuacjach trudnych w zespole.
- 6) 15 OPS planuje utworzenie centrum usług społecznych.
- 7) Zapotrzebowanie na szkolenia modułowe przedstawia się następująco:
  - z zakresu zarządzania i organizacji usług społecznych (Moduł I) – 110 pracowników OPS;
  - z zakresu opracowywania i realizacji indywidualnych planów usług społecznych (Moduł II) – 83 pracowników OPS;
  - z zakresu organizacji społeczności lokalnej (Moduł III) – 100 pracowników OPS.

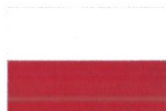
- 8) 48 OPS zgłosiło chęć udziału w warsztatach w zakresie tworzenia i wdrażania lokalnych planów deinstytucjonalizacji usług społecznych (LPDI).
- 9) 63 OPS jest zainteresowanych udziałem w 4 - dniowych superwizjach pracy socjalnej oraz 60 wzięciem udziału w kursach specjalistycznych. Ponadto 69 OPS zgłosiło zainteresowanie specjalizacjami I stopnia, 79 – specjalizacjami II stopnia oraz 55 szkoleniami dla kandydatów na superwizorów.
- 10) Zapotrzebowanie na doradztwo w obszarze włączenia społecznego zgłosiły 54 ośrodki. Najczęściej wskazywano doradztwo w zakresie: wspomaganie więzi rodzinnych i deinstytucjonalizacji systemu pieczy zastępczej, rozwoju rodzinnych form pieczy zastępczej; w zakresie opracowania i aktualizacji dokumentów strategicznych dla JST, tj. wprowadzenie do dokumentów strategicznych JST na terenie województwa podlaskiego zapisów dotyczących ES i/lub tworzenia lokalnych planów rozwoju ES.
- 11) Przedstawiciele 73 OPS zainteresowani są udziałem w wizytach studyjnych (247 pracowników) – najchętniej 4-dniowych.

Centa Usług Społecznych

- 1) Oba Centra Usług Społecznych (CUS w Stawiskach i CUS w Łapach), które wzięły udział w badaniu (zatrudniające łącznie 84 pracowników) są zainteresowane uczestnictwem we wszystkich bezpłatnych działaniach podnoszących kwalifikacje lub kompetencje zawodowe, organizowanych przez ROPS w ramach projektu „Koordynacja działań w zakresie polityki społecznej w województwie podlaskim”.
- 2) Największa liczba pracowników zainteresowanych szkoleniami podnoszącymi kwalifikacje zawodowe w obszarze włączenia społecznego dotyczy następującej tematyki: bezpieczeństwa osobistego podczas wykonywania czynności zawodowych, wspomaganie więzi rodzinnych oraz wspierania rodzin, zmian w ustawie o pomocy społecznej oraz w zakresie opracowywania i realizacji projektów socjalnych.
- 3) 27 pracowników zgłosiło zainteresowanie udziałem w szkoleniach z zakresu wspomaganie więzi rodzinnych oraz wspierania rodzin.
- 4) Preferowany czas trwania szkoleń jaki wskazywali respondenci to szkolenia: 1 - dniowe i 2 - dniowe.

- 5) Pracownicy CUS-ów najbardziej zainteresowani są szkoleniami, na rzecz osób starszych oraz osób z zaburzeniami psychicznymi i w kryzysie psychicznym, dotyczącymi rozwoju usług społecznych i deinstytucjonalizacji.
- 6) Przedstawiciele obu CUS-ów wyrazili zainteresowanie udziałem w większości szkoleń dotyczących wzmocnienia potencjału kadr włączenia społecznego oraz szkoleń skierowanych do kadry zarządzającej.
- 7) Zapotrzebowanie na poniższe szkolenia dotyczących usług społecznych przedstawiał się następująco:
  - z zakresu zarządzania i organizacji usług społecznych (Moduł I) – 1 osoba,
  - z zakresu opracowywania i realizacji indywidualnych planów usług społecznych (Moduł II) – 3 osoby,
  - z zakresu organizacji społeczności lokalnej (Moduł III) – 3 osoby.
- 8) Oba CUS-y zainteresowane są wzięciem udziału w warsztatach w zakresie tworzenia i wdrażania lokalnych planów deinstytucjonalizacji usług społecznych (LPDI) oraz udziałem w 4 dniowych superwizjach pracy socjalnej. Oba CUS-y zgłosiły zainteresowanie kursami specjalistycznymi:
  - specjalizacja I stopnia – 5 osób,
  - specjalizacja II stopnia – 6 osób,
  - szkolenia dla kandydatów na superwizorów – 5 osób.
- 9) Oba CUS-y zgłosiły chęć skorzystania ze wsparcia w postaci różnych form doradztwa świadczonego przez doradców Regionalnego Ośrodka Polityki Społecznej w obszarze włączenia społecznego.
- 10) 23 pracowników CUS zainteresowanych jest udziałem w wizytach studyjnych. Preferowany czas trwania wizyt to 2 - 3 dni.

Powiatowe Centra Pomocy Rodzinie

1. Aktywny udział w badaniu wzięło 14 Powiatowych Centr Pomocy Rodzinie, co stanowiło 100% wszystkich jednostek. Wszystkie placówki, były zainteresowane wsparciem szkoleniowo-doradczym.
2. Największe zainteresowanie wykazano warsztatami i szkoleniami. Nieco mniejszym zainteresowaniem cieszyły się konferencje i wizyty studyjne.
3. Największa liczba pracowników PCPR wykazała zainteresowanie szkoleniami dotyczącymi następującej tematyki: wspomaganie więzi rodzinnych oraz wspieranie rodzin a także uwrażliwienia na kwestie różnorodności i niedyskryminacji grup społecznych.
4. Najwięcej powiatowych centr pomocy rodzinie zgłosiło potrzebę szkoleń dotyczących rozwoju usług społecznych i deinstytucjonalizacji na rzecz rodzin i dzieci oraz na rzecz osób z niepełnosprawnościami. Łącznie szkoleniami na rzecz wyżej wskazanych grup zainteresowanie wyraziło 69 pracowników.
5. 91 pracowników zgłosiło chęć uczestnictwa w szkoleniach w zakresie wzmocnienia potencjału kadr włączenia społecznego. Najwięcej PCPR-ów zgłosiło zapotrzebowanie na szkolenia dotyczące: obciążenia pracą i stresem z tego wynikającym, wypalenia zawodowego, zarządzania emocjami w sytuacjach trudnych, technik przezwyciężenia trudności komunikacyjnych w pracy z klientem.
6. Przedstawiciele 12 PCPR-ów wyrazili zainteresowanie udziałem w szkoleniach skierowanych do kadry zarządzającej. Największe zapotrzebowanie dotyczyło szkoleń z zarządzania konfliktem i interwencji w sytuacjach trudnych w zespole oraz w obszarze zarządzania zespołem, w tym w kontekście różnorodności.
7. Tylko jedna jednostka PCPR zgłosiła zainteresowanie szkoleniami modułowymi z zakresu:
  - zarządzania i organizacji usług społecznych (Moduł I) - 1 pracownik PCPR,
  - opracowywania i realizacji indywidualnych planów usług społecznych (Moduł II) - 1 pracownik PCPR,
  - organizacji społeczności lokalnej (Moduł III) – 100 pracowników OPS - 1 pracownik PCPR.

8. 6 PCPR-ów zgłosiło chęć udziału w warsztatach w zakresie tworzenia i wdrażania lokalnych planów deinstytucjonalizacji usług społecznych (LPDI).
9. 10 PCPR-ów wyraziło zainteresowanie udziałem w 4 dniowych superwizjach pracy socjalnej oraz w kursach specjalistycznych.
10. 13 PCPR-ów zgłosiło zainteresowanie specjalizacją I stopnia, 6 - specjalizacją II stopnia oraz 5 – szkoleniami dla kandydatów na superwizorów.
11. 9 PCPR-ów zgłosiło zainteresowanie doradztwem w obszarze włączenia społecznego. Najwięcej wskazań dotyczyło doradztwa w zakresie wspomaganie więzi rodzinnych i deinstytucjonalizacji systemu pieczy zastępczej, rozwoju rodzinnych form pieczy zastępczej.
12. 44 pracowników PCPR zainteresowanych jest udziałem w wizytach studyjnych. Preferowany czas trwania wizyt to 2 dni.

Urzędy Gmin/Miast

- 1) Aktywny udział w badaniu wzięło 56 ze 118 urzędów miast oraz urzędów gmin (47% ogółu). Zainteresowanie bezpłatnymi działaniami podnoszącymi kwalifikacje lub kompetencje zawodowe, organizowanymi przez ROPS wyraziło 41 spośród 56 badanych urzędów gmin i miast tj. 73,2%.
- 2) Najatrakcyjniejszymi formami działania podnoszącymi kwalifikacje lub kompetencje zawodowe są szkolenia i warsztaty, doradztwo i wizyty studyjne.
- 3) Najczęściej wskazywana tematyka szkoleń (z największą liczbą zgłoszeń) dotyczyła: ekonomii społecznej i wsparcia podmiotów ekonomii społecznej oraz wspomaganie więzi rodzinnych oraz wspierania rodzin.
- 4) Z 56 biorących udział w badaniu urzędów gmin i miast 8 planuje w najbliższym czasie utworzenie CUS.
- 5) Chęć udziału w szkoleniach: z zakresu zarządzania i organizacji usług społecznych (Moduł I), z zakresu opracowywania i realizacji indywidualnych planów usług społecznych (Moduł II), z zakresu organizacji społeczności lokalnej (Moduł III) zgłosiło analogicznie: 26, 25 i 29 osób.
- 6) 16 urzędów miast i gmin zgłosiło chęć udziału w warsztatach w zakresie tworzenia i wdrażania lokalnych planów deinstytucjonalizacji usług społecznych (LPDI), 8 urzędów

miast i gmin jest zainteresowanych udziałem w 4 - dniowych superwizjach pracy socjalnej oraz tyle samo wzięciem udziału w kursach specjalistycznych.

- 7) 9 urzędów gmin i miast zgłosiło zainteresowanie specjalizacjami I stopnia, 10 – specjalizacjami II stopnia oraz 11 szkoleniami dla kandydatów na superwizorów.
- 8) 21 jednostek zgłosiło zainteresowanie doradztwem w obszarze włączenia społecznego. Najwięcej wskazań dotyczyło: doradztwa w zakresie opracowania i aktualizacji dokumentów strategicznych dla JST oraz w zakresie tworzenia i wdrażania lokalnych dokumentów strategicznych dotyczących obszaru polityki społecznej, w tym LPDI.
- 9) 19 jednostek zainteresowanych jest udziałem w wizytach studyjnych (57 pracowników). Preferowany czas wizyt studyjnych to 2 i 3 dni.

Starostwa powiatowe

- 1) Aktywny udział w badaniu wzięło 6 SP, co stanowiło 43% ogółu jednostek. 83% ankietowanych jest zainteresowanych udziałem w bezpłatnych działaniach (m.in. szkoleniach, warsztatach) podnoszących kwalifikacje lub kompetencje zawodowe, organizowanych przez ROPS.
- 2) Wśród najczęściej wskazywanych form podnoszenia kwalifikacji wymieniano szkolenia/warsztaty. Nieco mniejszym zainteresowaniem cieszyły się seminaria, doradztwo i wizyty studyjne.
- 3) Największe zainteresowanie budziły szkolenia dotyczące wspomagania więzi, w zakresie ekonomii społecznej i wsparcia podmiotów ekonomii społecznej oraz nt. uwrażliwienia na kwestie różnorodności i niedyskryminacji grup społecznych.
- 4) Tylko jedna jednostka zgłosiła zainteresowanie szkoleniem dotyczącym usług społecznych i deinstytucjonalizacji w obszarze różnych grup społecznych.
- 5) Największe zapotrzebowanie w zakresie szkoleń dotyczących wzmocnienia potencjału kadr włączenia społecznego dotyczyło zarządzania projektami, wnioskowania o środki (nie tylko europejskie), realizacji projektów a także rozliczania projektów.
- 6) W przypadku szkoleń dla kadry zarządzającej odpowiedzi co do tematyki szkoleń były rozłożone równomiernie, dlatego trudno jest wskazać, które szkolenia budzą największe zainteresowanie (szczegółowy opis w treści raportu).

- 7) Tylko 2 starostwa wskazały chęć uczestnictwa w warsztatach w zakresie tworzenia i wdrażania lokalnych planów deinstytucjonalizacji usług społecznych (LPDI).
- 8) Skala zainteresowania doradztwem jest niewielka (2 z 5 SP). Największe zainteresowanie wzbudziło doradztwo w zakresie stosowania aspektów społecznych – w szczególności klauzul społecznych w zamówieniach publicznych z udziałem PS.
- 9) Udziałem w wizytach studyjnych zainteresowane jest tylko 1 starostwo. Preferowany czas trwania wizyty studyjnej to 2 dni oraz wskazane miejsce, w którym ma się odbyć wizyta to województwo podlaskie.

Domy Pomocy Społecznej

- 1) Aktywny udział w badaniu wzięło 19 DPS, co stanowi 83% ogółu jednostek. Wszystkie DPS-y, które wzięły aktywny udział w badaniu są zainteresowane udziałem w bezpłatnych działaniach organizowanych przez ROPS.
- 2) Największe zainteresowanie budzą szkolenia i warsztaty oraz kursy specjalistyczne. Zainteresowanie udziałem w szkoleniach podnoszących kwalifikacje zawodowe w obszarze włączenia społecznego zgłosiło 80% badanych DPS.
- 3) 15 DPS zainteresowanych jest zagadnieniami w obszarze włączenia społecznego, zaś 4 informacjami dotyczącymi deinstytucjonalizacji placówek całodobowej opieki nad osobami starszymi. Pozostałe odpowiedzi dotyczące szkoleń w zakresie deinstytucjonalizacji i „otwierania się placówek” na usługi środowiskowe były wskazywane dość sporadycznie.
- 4) Preferowana długość szkoleń to 1 dzień.
- 5) Pracownicy DPS-ów są najbardziej zainteresowani szkoleniami na rzecz osób z niepełnosprawnościami (13 odpowiedzi) oraz osób starszych (12 odpowiedzi). Ponadto 8 wskazań dotyczyło grupy osób z zaburzeniami psychicznymi i w kryzysie psychicznym i 2 wskazania dotyczyły rodziny i dzieci, w tym dzieci z niepełnosprawnościami.
- 6) Wszystkie DPS-y zgłosiły łącznie 17 osób zainteresowanych specjalizacją I stopnia w zawodzie pracownik socjalny I stopnia, 16 osób specjalizacją II stopnia w zawodzie pracownik socjalny. Ponadto DPS-y zgłosiły łącznie 15 kandydatów na superwizorów.

Spis tabel

Tabela 1. Zainteresowanie szkoleniami podnoszącymi kwalifikacje zawodowe w obszarze włączenia społecznego (N=100)	9
Tabela 2. Zainteresowanie szkoleniami podnoszącymi kwalifikacje zawodowe w obszarze włączenia społecznego (N=2)	21
Tabela 3. Zainteresowanie PCPR-ów szkoleniami podnoszącymi kwalifikacje zawodowe w obszarze włączenia społecznego (N=13)	29
Tabela 4. Zainteresowanie szkoleniami podnoszącymi kwalifikacje zawodowe w obszarze włączenia społecznego (N=41)	36
Tabela 5. Zestawienie obrazujące tematykę szkoleń preferowaną przez starostwa powiatowe oraz liczba pracowników zainteresowanych udziałem (N=5).....	41

Spis wykresów

Wykres 1. Formy podnoszenia kwalifikacji, którymi zainteresowani są pracownicy OPS – ów (N=100)..	8
Wykres 2. Zainteresowanie szkoleniami z zakresu wspomaganie więzi rodzinnych oraz wspierania rodzin (N=100).....	10
Wykres 3. Zainteresowanie OPS-ów szkoleniami w zakresie wybranych grup społecznych (N=100)	14
Wykres 4. Zapotrzebowanie OPS-ów na szkolenia w zakresie wzmocnienia potencjału kadr włączenia społecznego (N=100).....	16
Wykres 5. Zapotrzebowanie OPS-ów na szkolenia dla kadry zarządzającej (N=100)	17
Wykres 6. Preferowany czas trwania wizyt studyjnych (N=100)	19
Wykres 7. Formy podnoszenia kwalifikacji, którymi zainteresowani są pracownicy CUS-ów (N=2)	20
Wykres 8. Zainteresowanie CUS – ów szkoleniami z zakresu wspomaganie więzi rodzinnych oraz wspierania rodzin (N=2).....	22
Wykres 9. Zainteresowanie CUS-ów szkoleniami w zakresie wzmocnienia potencjału kadr włączenia społecznego (N=2)	25
Wykres 10. Zainteresowanie CUS-ów szkoleniami dla kadry zarządzającej (N=2).....	26
Wykres 11. Odsetek Centrów Usług Społecznych z terenu województwa podlaskiego zainteresowanych poszczególną tematyką doradztwa (N=2)	27
Wykres 12. Formy podnoszenia kwalifikacji, którymi zainteresowani są pracownicy PCPR – ów (N=14)	28

Wykres 13. ZaInteresowanie PCPR-ów szkoleniami z zakresu wspomagania więzi rodzinnych oraz wspierania rodzin (N=13)	30
Wykres 14. ZaInteresowanie PCPR-ów szkoleniami w zakresie wybranych grup społecznych (N=13) ..	30
Wykres 15. ZaInteresowanie PCPR-ów szkoleniami w zakresie wzmocnienia potencjału kadr włączenia społecznego (N=13)	31
Wykres 16. ZaInteresowanie PCPR-ów szkoleniami dla kadry zarządzającej (N=13)	32
Wykres 17. Preferowany czas trwania wizyt studyjnych (N=13)	33
Wykres 18. Formy podnoszenia kwalifikacji, którymi zainteresowane są urzędy gmin i miast (N=41)..	35
Wykres 19. Preferowany czas trwania wizyt studyjnych (N=41)	39
Wykres 20. Formy podnoszenia kwalifikacji, którymi zainteresowane są starostwa powiatowe (N=5)	40
Wykres 21. ZaInteresowanie starostw powiatowych szkoleniami z zakresu wspomagania więzi rodzinnych oraz wspierania rodzin (N=3).....	42
Wykres 22. ZaInteresowanie szkoleniami w zakresie wzmocnienia potencjału kadr włączenia społecznego (N=5)	43
Wykres 23. ZaInteresowanie starostw powiatowych szkoleniami dla kadry zarządzającej (N=5).....	44
Wykres 24. Odsetek starostw powiatowych z terenu województwa podlaskiego zainteresowanych poszczególną tematyką doradztwa (N=5).....	45
Wykres 25. Formy podnoszenia kwalifikacji, którymi zainteresowane są DPS-y (N=19).....	47
Wykres 26. ZaInteresowanie udziałem w szkoleniach podnoszących kwalifikacje zawodowe w obszarze włączenia społecznego (N=19)	47

Załącznik nr 1. Zbiorcze podsumowanie ankiety uzyskanych wyników do diagnozy potrzeb szkoleniowo - doradczych

1. Zainteresowanie udziałem w bezpłatnych działaniach (np. szkolenia, warsztaty itp.)
podnoszących kwalifikacje lub kompetencje zawodowe

- Tak - **181**
- Nie – **16**

2. Formy podnoszenia kwalifikacji

	OPS (N=100)	CUS (N=2)	PCPR (N=14)	UG/UM (N=56)	SP (N=6)	DPS (N=19)	SUMA
szkolenia/warsztaty	99	2	28	38	5	19	191
doradztwo	55	2	7	15	3	-	82
wizyty studyjne	50	2	8	14	2	-	76
superwizja pracy socjalnej	60	2	7	3	-	-	72
konferencje	41	2	10	12	1	6	72
seminaria	32	1	-	7	3	7	50
spotkania sieciujące	13	1	4	5	-	-	23
kursy specjalistyczne	-	-	-	-	-	14	14
inne	-	-	-	-	-	1	1

3. Zainteresowanie udziałem w szkoleniach podnoszących kwalifikacje zawodowe w obszarze
włączenia społecznego

- Tak – **159**
- Nie – **22**

4. Zainteresowanie szkoleniami z zakresu wspomaganie więzi rodzinnych oraz wspierania
rodzin

	OPS (N=100)	CUS (N=2)	PCPR (N=14)	UG/UM (N=56)	SP (N=6)	SUMA
Wspomaganie więzi rodzinnych oraz działań wspierających rodziny	72	2	9	12	1	96

Projekt „Koordynacja działań w zakresie polityki społecznej w województwie podlaskim” realizowany w ramach Programu Fundusze Europejskie dla Rozwoju Społecznego 2021-2027 współfinansowanego ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego Plus

Tworzenie lokalnych dokumentów strategicznych/ programowych zawierających kwestie dotyczące rodzin	53	2	10	10	1	76
Zmiany prawne w obszarze wspierania rodziny i deinstytucjonalizacji usług społecznych, w tym pieczy zastępczej	44	1	11	8	2	66

4.1. Liczba osób zainteresowanych udziałem w szkoleniach - **528**

5. Liczba osób zainteresowana poszczególnymi szkoleniami

	OPS (N=100)	CUS (N=2)	PCPR (N=14)	UG/UM (N=56)	SP (N=6)	SUMA
Szkolenie z zakresu wspomagania więzi rodzinnych oraz wspierania rodzin	345	27	80	63	7	522
Szkolenie dotyczące zmian ustawy o pomocy społecznej	388	20	41	27	3	479
Szkolenie na temat poziomu bezpieczeństwa osobistego podczas wykonywania czynności zawodowych	406	35	24	-	-	465
Szkolenie w zakresie opracowania i realizacji projektów socjalnych i kontraktów socjalnych/wywiady środowiskowe	373	16	9	18	-	416
Szkolenie dotyczące uwrażliwienia na kwestie różnorodności i niedyskryminacji grup społecznych	112	8	50	34	3	207
Szkolenie w zakresie ekonomii społecznej i wsparcia podmiotów ekonomii społecznej	107	7	10	44	5	173
Szkolenie związane z obsługą i wsparciem integracji cudzoziemców	78	7	42	16	1	144
Szkolenie dotyczące tworzenia i prowadzenia podmiotów zatrudnienia socjalnego (PZS)	46	7	3	25	1	82

6. Preferowany czas trwania szkoleń

- 1 dniowe – **108**
- 2 dniowe – **39**
- 3 dniowe – **12**

7. Zainteresowanie szkoleniami dotyczącymi rozwoju usług społecznych i deinstytucjonalizacji

	OPS (N=100)	CUS (N=2)	PCPR (N=14)	UG/UM (N=56)	SP (N=6)	DPS (N=19)	SUMA
Osoby starsze	86	2	6	25	1	12	132
Osoby z niepełnosprawnościami	68	1	11	21	-	13	114
Rodziny i dzieci, w tym dzieci z niepełnosprawnościami	63	1	12	16	-	2	94
Osoby z zaburzeniami psychicznymi i w kryzysie psychicznym	44	2	8	14	-	8	76
Osoby w kryzysie bezdomności	19	1	1	7	-	0	28

7.1. Liczba osób zainteresowanych udziałem w szkoleniach - 519**8. Zainteresowanie szkoleniami w zakresie wzmocnienia potencjału kadr włączenia społecznego**

	OPS (N=100)	CUS (N=2)	PCPR (N=14)	UG/UM (N=56)	SP (N=6)	SUMA
dotyczące obciążenia pracą - jak radzić sobie ze stresem i wyczerpaniem emocjonalnym?	91	2	9	11	3	116
w obszarze wypalenia zawodowego	86	2	8	13	3	112
dotyczące zarządzania emocjami w sytuacjach trudnych	70	2	8	9	3	92
dotyczące zarządzania projektami: wnioskowanie o środki (nie tylko europejskie), realizacja projektów, rozliczanie projektów	71	1	6	9	4	91
dotyczące dialogu motywującego	57	2	7	7	3	76

dotyczące komunikacji interpersonalnej	55	2	7	9	3	76
dotyczące technik przewyższania trudności komunikacyjnych w pracy z klientem	58	1	8	6	3	76
dotyczące organizacji pracy i zarządzania czasem	57	1	6	9	3	76
dotyczące wystąpień publicznych	53	1	4	9	3	70
w obszarze budowania i wzmacniania swojej asertywności	53	2	5	6	2	68
dotyczące efektywnej komunikacji, w tym z wykorzystaniem narzędzi komunikacji on-line	32	1	4	8	2	47

8.1. Liczba osób zainteresowanych udziałem w szkoleniach – 868

9. Zainteresowanie szkoleniami dla kadry zarządzającej

	OPS (N=100)	CUS (N=2)	PCPR (N=14)	UG/UM (N=56)	SP (N=6)	SUMA
w zakresie kontroli zarządczej	95	1	8	15	2	121
w obszarze zarządzania zespołem, w tym w kontekście różnorodności	70	2	9	13	3	97
z zarządzania konfliktem i interwencji w sytuacjach trudnych w zespole	66	2	10	10	3	91
w zakresie budowania i motywowania zespołu	64	2	8	12	3	89
dotyczące nowoczesnego procesu planowania, kreacji oraz organizacji i zarządzania	63	2	8	9	3	85
w zakresie budowania efektywnego systemu komunikacji wewnętrznej	58	2	7	10	3	80
w zakresie public relations	31	1	5	9	2	48
w obszarze zarządzania zmianą	33	1	4	7	3	48

9.1. Liczba osób zainteresowanych udziałem w szkoleniach – 288

10. Czy Państwa instytucja planuje w najbliższym czasie utworzenie CUS?

- Tak – **23**

GOPS Czyże, Urząd Miasta Czarna Białostocka, GOPS Dubicze Cerkiewne, GOPS Mielnik, Urząd Miasta Sejny, GOPS Puńsk, OPS Ciechanowiec, GOPS Gródek, m. Suwałki, MGOPS Drohiczyn, GOPS Jasionówka, OPS Szczuczyn, OPS Sokółka, Urząd Gminy Filipów, GOPS Przerośl, GOPS Krasnopol, Urząd Gminy Płaska, OPS Jedwabne, MOPS Wasilków, MOPS Hajnówka, Urząd Miasta Michałowo, Urząd Miasta Hajnówka, Urząd Gminy Mielnik.

- Nie – **139**

10.1. W jakim czasie planowane jest utworzenie CUS?

- w przeciągu pół roku – **0**
- od 1 do 2 lat – **15**

MOPS Zabłudów, GOPS Mielnik, Urząd Miasta Sejny, Urząd Miasta Sejny, Urząd Gminy Sidra, OPS Ciechanowiec, GOPS Gródek, OPS Sokółka, GOPS Przerośl. GOPS Krasnopol, Urząd Gminy Płaska, OPS Jedwabne, MOPS Wasilków, Urząd Gminy Mielnik, MOPS Hajnówka, Urząd Miasta Hajnówka.

- od 3 do 5 lat – **9**

GOPS Czyże, GOPS Dubicze Cerkiewne, GOPS Puńsk, OPS Sokoły, MGOPS Drohiczyn, GOPS Jasionówka, OPS Szczuczyn, Urząd Gminy Filipów, OPS Kulesze Kościelne.

- powyżej 5 lat – **21**

OPS Miastkowo, GOPS Bielsk Podlaski, OPS Kołaki Kościelne, Urząd Miasta Czarna Białostocka, GOPS Wyszki, OPS Nowe Piekuty, GOPS Augustów, MOPS Zambrów, GOPS Krypno, GOPS Białowieża, Urząd Miejski Suwałki. GOPS Radziłów, GOPS Juchnowiec Kościelny, Urząd Gminy Rutka-Tartak, GOPS Zambrów, Urząd Gminy Turośl, Urząd Miasta Michałowo, Urząd Miasta Rajgród, Urząd Gminy Białowieża, OPS Rutki.

- nie dotyczy – **117**

11. Zainteresowanie szkoleniami z ustawy o CUS

11.1. Szkolenie z zakresu zarządzania i organizacji usług społecznych (Moduł I) – **138 osób**

11.2. Szkolenie z zakresu organizacji społeczności lokalnej (Moduł III) - **133 osoby**

11.3. Szkolenie z zakresu opracowywania i realizacji indywidualnych planów usług społecznych (Moduł II) – **112 osób**

12. Zainteresowanie warsztatami w zakresie tworzenia i wdrażania lokalnych planów deinstytucjonalizacji usług społecznych (LPDI)

- Tak – **74**

Powiat augustowski: GOPS Augustów, GOPS Nowinka

Powiat białostocki: MOPS Zabłudów, MGOPS Choroszcz, MGOPS Suraż, MGOPS Michałowo, GOPS Gródek, GOPS Juchnowiec Kościelny.

Powiat bielski: GOPS Bielsk podlaski, MOPS Bielsk Podlaski

Powiat grajewski: MOPS Grajewo, GOPS Danówek. OPS Szczuczyn, OPS Rajgród

Powiat hajnowski: GOPS Narew, GOPS Czeremcha, GOPS Czyże, GOPS Dubicze Cerkiewne, GOPS Białowieża, MOPS Hajnówka

Powiat kolneński: GOPS Kolno

Powiat łomżyński: OPS Śniadowo, OPS Miastkowo, GOPS Zbójna, OPS Jedwabne, OPS Łomża

m. Białystok: MOPR Białystok

m. Łomża: MOPS Łomża

m. Suwałki: MOPR Suwałki

Powiat moniecki: GOPS Krypno, GOPS Jasionówka, MOPS Mońki, GOPS Jaświły

Powiat sejneński: MOPS Sejny, GOPS Puńsk, GOPS Krasnopol

Powiat siemiatycki: GOPS Mielnik, GOPS Siemiatycze, MGOPS Drohiczyn, GOPS Dziadkowice

Powiat sokólski: OPS Sokółka

Powiat suwalski: GOPS Raczki, GOPS Bakalarzewo

Powiat wysokomazowiecki: MOPS Wysokie Mazowieckie, OPS Ciechanowiec, OPS Sokoły, GOPS Czyżew

Powiat zambrowski: OPS Rutki

PCPR: Sokółka, Wysokie Mazowieckie, Białystok, Zambrów, Hajnówka, Bielsk Podlaski

Starostwo Powiatowe: Hajnówka, Mońki

UM/UG: Urząd Miasta Czarna Białostocka, Urząd Miasta Sejny, Urząd Miejski Suwałki, Urząd Gminy Filipów, Urząd Gminy Kulesze-Kościelne, Urząd Gminy Płaska, Urząd Gminy Mielnik, Urząd Gminy Rutka-Tartak, Urząd Gminy Wizna, Urząd Miasta Grajewo, Urząd Miasta

Michałowto, Urząd Miasta Rajgród, Urząd Miasta Bielsk Podlaski, Urząd Miasta Szepietowo,
Urząd Gminy Białowieża, Urząd Miasta Hajnówka.

- Nie – **88**

13. Zainteresowanie udziałem w 4 dniowych superwizjach pracy socjalnej

- Tak – **83**

OPS Śniadowo, OPS Wizna, MOPS Zabłudów, MOPS Dąbrowa Białostocka, GOPS Sidra, CUS
Stawiski, MGOPS Choroszcz, MOPS Wysokie Mazowieckie, MOPS Sejny, OPS Miastkowo,
GOPS Czeremcha, GOPS Bielsk Podlaski, MOPS Łomża, GOPS Zbójna, GOPS Czyże, MOPS
Grajewo, Urząd Miasta Czarna Białostocka, GOPS Wyszki, GOPS Dubicze Cerkiewne, GOPS
Raczki, MOPS Bielsk Podlaski, GOPS Kolno, GOPS Filipów, GOPS Mielnik, Urząd Miasta Sejny,
GOPS Turość Kościelna, MGOPS Lipsk, MGOPS Szepietowo, OPS Wąsosz, GOPS Danówek,
GOPS Nowy Dwór, GOPS Janów, Urząd Gminy Sidra, GOPS Puńsk, OPS Kobylin-Borzymy, GOPS
Giby, GOPS Białowieża, OPS Ciechanowiec, GOPS Bakałarzewo, MOPR Białystok, GOPS
Gródek, OPS Sokoły, GOPS Rutka-Tartak, MOPS Krynki, OPS Szumowo, OPS Szczuczyn, GOPS
Czyżew, MGOPS Tykocin, OPS Sokółka, MOPS Mońki, GOPS Nowinka, MOPR Suwałki, GOPS
Juchnowiec Kościelny, CUS Łapy, OPS Kulesze Kościelne, Urząd Gminy Kulesze Kościelne,
GOPS Wiżajny, GOPS Wysokie Mazowieckie, Urząd Gminy Płaska, OPS Jedwabne, MOPS
Wasilków, GOPS Jaświły, GOPS Korycin, MOPS Hajnówka, OPS Łomża, Urząd Gminy Przerośl,
MOPS Augustów, MOPS Brańsk, MOPS Knyszyn, Urząd Gminy Czyżew-Osada, OPS Piątnica,
Urząd Gminy Białowieża, OPS Rutki.

- Nie – **45**

- Nie dotyczy – **34**

14. Zainteresowanie udziałem w kursach specjalistycznych

- Tak – **96**

- Nie – **46**

- Nie dotyczy – **39**

14.1. Liczba osób zainteresowanych specjalizacją I stopnia w zawodzie pracownik socjalny –
113

14.2. Liczba osób zainteresowanych specjalizacją II stopnia w zawodzie pracownik socjalny –
111

14.3. Liczba osób zainteresowanych szkoleniem dla kandydatów na superwizorów – **91**

15. Wsparcie świadczone przez doradców ROPS w obszarze włączenia społecznego?

- Tak – **88**
- Nie – **74**

16. Obszary tematyczne doradztwa (jednostki):

OPS, CUS, PCPR, UG/UM, SP			
	Tak	Nie	Nie dotyczy
Doradztwo w zakresie tworzenia i wdrażania lokalnych dokumentach strategicznych dotyczących obszaru polityki społecznej w tym LPDI	62	17	9
Doradztwo w zakresie opracowania i aktualizacji dokumentów strategicznych dla jst, tj. wprowadzenie do dokumentów strategicznych JST na terenie województwa podlaskiego zapisów dotyczących ES i/lub tworzenia lokalnych planów rozwoju ES	56	21	11
Doradztwo w zakresie wspomaganie więzi rodzinnych i deinstytucjonalizacji systemu pieczy zastępczej, rozwoju rodzinnych form pieczy zastępczej	44	23	21
Doradztwo w zakresie stosowania aspektów społecznych – w szczególności klauzul społecznych w zamówieniach publicznych z udziałem PS	41	35	12
Doradztwo w zakresie tworzenia oraz wspierania istniejących centrów usług społecznych, rozwoju i integracji usług zdrowotnych i społecznych oraz procesu deinstytucjonalizacji	33	24	31
Doradztwo w zakresie tworzenia i prowadzenia podmiotów zatrudnienia socjalnego (PZS)	21	39	28

17. Zainteresowanie udziałem w wizytach studyjnych

- Tak – **106**
- Nie – **56**

17.1. Liczba osób zainteresowanych udziałem w wizycie studyjnej – **375**

17.2. Preferowany czas trwania wizyty studyjnej

- 3 dniowa – **51**

- 2 dniowa – 40
- 4 dniowa - 19

*Margaryta Janczuk
Manona Bgányi'sko*

[Signature]
**Z up. Dyrektora Regionalnego Ośrodka
Polityki Społecznej w Białymstoku
Bożena Tomaszewska
ZASTĘPCA DYREKTORA**

